Kraljevska porodica Srbije

Iz naroda, za narod

KRALjEVSKI DVOR
11040 Beograd, Srbija
Tel: 011 306 4000 Faks: 011 306 4040 kancelarija@dvor.rs
www.dvor.rs

Kraljevski Dom Srbije

Kraljevska porodica ispred Kraljevskog Dvora

S leva na desno: Nj.K.V. Princ Petar, Nj.K.V. Princeza Katarina, Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar, Nj.K.V. Princ Naslednik Filip, Nj.K.V. Princ Aleksandar

Slede biografije:
Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra
Nj.K.V. Princeze Katarine
Nj.K.V. Princa Petra
Nj.K.V. Princa Naslednika Filipa
Nj.K.V. Princa Stefana
Nj.K.V. Princeze Marije
Nj.K.V. Princeze Danice
Nj.K.V. Princa Aleksandra
Nj.K.V. Princeze Vesne
Nj.K.V. Princa Marka Aleksandra

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Prestolonaslednik Aleksandar

Posle nacističkog napada i okupacije Jugoslavije u aprilu 1941. godine, mladi Kralj Petar II sa članovima vlade napustio je zemlju pred invazijom nemačkih snaga i otišao u Atinu. Kralj i njegovi sunarodnici odbili su da se predaju zavojevačima u skladu sa tradicijom uspostavljenom od osnivača dinastije "Crnog Đorđa" Petrovića – Karađorđa, vođe herojskog ustanka Srba protiv Otomanskog carstva 1804. godine. Iz Atine Kralj Petar i njegova vlada odlaze najpre u Jerusalima zatim u Kairo. Konačno, Kralj Petar II sa vladom prelazi u London. Kralj Petar II se oženio 1944.godine u Londonu princezom Aleksandrom od Grčke i Danske, kćerkom Nj.V. grčkog Kralja Aleksandra i Aspazije Manos.

Kraljica Aleksandra je 17. jula 1945. u londonskom hotelu Kleridžis (Claridges) u kojem su stanovali, rodila sina – Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra od Jugoslavije. Prestolonaslednik Aleksandar, naslednik prestola, rođen je na jugoslovenskoj teritoriji pošto je britanska vlada po naređenju premijera Ser Vinstona Čerčila proglasila apartman 212 hotela Kleridžiz za jugoslovensku teritoriju. Njegova Svetost Patrijarh srpski Gavrilo krstio je novorođenog Prestolonaslednika u Vestminsterskoj opatiji, a kumovi su bili Kralj Džordž VI i Nj.V. Kraljica Elizabeta II.

Nedemokratski komunistički režim Federativne Narodne Republike Jugoslavije (FNRJ) je 1947. proglasio Prestolonaslednika Aleksandra i njegovu porodicu neprijateljima države (iako je Prestolonaslednik imao samo dve godine), što je rezultiralo oduzimanjem državljanstva i konfiskacijom celokupne privatne imovine Kraljevske porodice. Uredba komunističke vlade kojom je njegovoj porodici oduzeto državljanstvo i konfiskovana privatna imovina bila je diskriminatorna, politička odluka koja nije bila ni u skladu sa tadašnjim zakonodavnim sistemom u Jugoslaviji, a svakako nije u skladu sa vrednostima modernog sveta. Kraljevska porodica je bila na meti ovog dekreta i označena kao državni neprijatelj. Komunistički režim, koji je preuzeo vlast u Beogradu posle Drugog svetskog rata, nezakonito je sprečio kralja Petra II da se vrati u svoju zemlju. Njagovo Veličanstvo Kralj Petar nikada nije abdicirao. Kralj i Kraljica živeli su u egzilu u mnogim zemljama (Sjedinjene Američke Države, Francuska, Italija i Engleska).

Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar školovao se u školi Triniti (Njujork, SAD), Mari Žozeu (Marie-José), Švajcarska, Le Rozeju (Le Rosey), Švajcarska, Vojnoj akademiji Kalver (Culver Military Academy), Indijana, SAD, Gordonstonu (Gordonstoun School), Škotska i

Milfildu (Millfield), Engleska. Potom je stupio u Kraljevsku vojnu akademiju Velike Britanije. Od 1966. godine, kao oficir britanske vojske u kojoj je napredovao do čina kapetana, služio je u 16./5. puku Kraljevskih Kopljanika na Bliskom Istoku, u Italiji, Zapadnoj Nemačkoj i Severnoj Irskoj. Pošto je napustio vojnu službu 1972. godine, Prestolonaslednik Aleksandar, koji govori nekoliko jezika, posvetio se međunarodnoj poslovnoj karijeri.

Iako je Kralj Petar II umro nakon duge bolesti 1970. godine, Prestolonaslednik je odlučio da u tom trenutku ne koristi titulu Kralja za koju je verovao da ne predstavlja mnogo dok je u izgnanstvu. U isto vreme, jasno je stavio do znanja da se ne odriče titule niti dinastičkih prava na tron.

Godine 1991. Prestolonaslednik Aleksandar u pratnji svoje supruge Nj.K.V. Princeze Katarine i sinova Nj.K.V. Princa Petra, Nj.K.V. Princa Naslednika Filipa i Nj.K.V. Princa Aleksandra doputovao je u Srbiju. Tom prilikom oduševljeno su ih pozdravile stotine hiljada ljudi koji u Prestolonasledniku vide oličenje svega najboljeg za demokratsku budućnost u obliku ustavne parlamentarne monarhije.

Pre revolucionarnih promena 5. oktobra 2000, Prestolonaslednik je posetio Srbiju 1992, 1995. i 2000. godine. On je takođe posetio Crnu Goru i Kosovo i Metohiju 1999. godine, a Bosnu i ponovo Crnu Goru 2000. godine.

Kao ubeđeni borac za demokratiju i ljudska prava, Njegovo Kraljevsko Visočanstvo je odlučio 1989. godine da se veoma aktivno pridruži borbi svog naroda da se oslobodi nasleđa decenija diktature i autoritarnih režima. Prestolonaslednik Aleksandar imao je sastanke i bio u stalnom kontaktu sa demokratskom opozicijom i demokratski orijentisanim ljudima širom bivše Jugoslavije. U novembru 1999. godine Prestolonaslednik je sazvao u Budimpešti veliku konferenciju demokratske opozicije.

Posle Budimpešte, usledio je sastanak u Banja Luci u januaru 2000. godine. U aprilu iste godine Prestolonaslednik je sazvao veliki ključni skup u prestonici Grčke, Atini.Posle konferencije u Atini, Prestolonaslednik i vođe opozicije prisustvovali su simpozijumu u Školi za državnu upravu „Džon Kenedi“ Univerziteta Harvard. Ovi sastanci doveli su do ubedljive izborne pobede tadašnje srpske opozicije na septembarskim izborima 2000. godine. Prestolonaslednik Aleksandar neumorno doprinosi saradnji i jedinstvu među demokratskim političkim strankama u procesu preobražaja svoje otadžbine u jedno istinski demokratsko društvo za sve građane, bez obzira na njihovo političko ubeđenje, veroispovest i etničko poreklo.

Prestolonaslednik mnogo putuje, sreće se sa velikim brojem svetskih lidera, političara i parlamentaraca i daje mnogobrojne intervjue medijima. Njegovo Kraljevsko Visočanstvo venčao se 1972. godine u Vilamanrike de la Kondesa (Villamanrique de la Condesa) u Španiji sa Njenim Carskim i Kraljevskim Visočanstvom Princezom Marijom da Glorijom od Orleana i Bragance, iz brazilskog Carskog Doma. U tom braku rođena su tri sina: najstariji – Princ Petar – rođen 1980. godine u Čikagu, u američkoj državi Ilinois, i blizanci – Nj.K.V. Princ Naslednik Filip i Princ Aleksandar – 1982. godine u Ferfaksu, u američkoj državi Virdžinija. Brak je okončan 1983. godine.

Prestolonaslednik se oženio 1985. godine u Londonu Katarinom Batis iz Atine. Kum na venčanju bio je Njegovo Veličanstvo grčki Kralj Konstantin, a svedok je bio Nj.K.V. Princ Tomislav od Jugoslavije, stric Prestolonaslednika Aleksandra. Venčanje je obavljeno u Srpskoj pravoslavnoj crkvi u Londonu.

Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksander ima dvoje unučadi, Nj.K.V. Princa Stefana (rođenog 25. februara 2018.) i Nj.K.V. Princezu Mariju (rođenu 5. novembra 2023.).

15. maja 2015, dekretom predsednika Republike Fransuske, Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Prestolonaslednik Aleksandar odlikovan je najvišim francuskim odlikovanjem, ordenom Legije časti u rangu komandira.

Prestolonaslednik i njegova porodica žive u Kraljevskom Dvoru u Beogradu od 17. jula 2001. godine. Kraljevski kompleks se sastoji od dva dvora, Kraljevskog i Belog, i još uvek predstavlja konfiskovanu privatnu svojinu. Međutim, Prestolonasledniku Aleksandru dozvoljeno je da tamo živi, pod teškim uslovima.

Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar voli skijanje, jedrenje, skijanje na vodi, ronjenje i podvodnu fotografiju. Titulu šampiona britanske vojske u skijanju osvojio je 1972. godine. U krug Prestolonaslednikovog interesovanja spadaju i muzika, pozorište, informaciona tehnologija i tekući događaji širom sveta.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza Katarina

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza Katarina rođena je u Atini (Grčka) 13. novembra 1943. godine, od oca Roberta Batisa i majke Ane.

Princeza Katarina školovala se u Atini i Lozani (Švajcarska). Nj.K.V. je studirala biznis na Univerzitetu Denver u Koloradu, i na Univerzitetu Dalas u Teksasu. Princeza Katarina bavila se nekoliko godina biznisom u Sjedinjenim Državama. 2007. godine Princezi Katarini je dodeljeno zvanje počasnog doktora nauka na Univerzitetu Šefild u Velikoj Britaniji.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo bila je prethodno udata i ima dvoje dece: Dejvida i Alison. Dejvid ima sina Aleksandra dok Alison ima četvoro dece: Amandu, Stefani, Nikolasa i Majkla sa kojima živi u Sjedinjenim Državama. Princeza Katarina je mnogo putovala, a živela je u Australiji, Africi i Sjedinjenim Državama.

Princeza Katarina upoznala je Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Prestolonaslednika Aleksandra 1984. godine u Vašingtonu (SAD), a venčali su se u Londonu 21. septembra 1985. godine. Kum im je bio Nj.K.V. grčki Kralj Konstantin, a stari svat Nj.K.V. Kraljević Tomislav, stric Prestolonaslednika Aleksandra.

Princeza Katarina veoma je aktivna na polju humanitarnog rada, naročito nakon izbijanja sukoba na prostoru nekadašnje Jugoslavije. Njeno Kraljevsko Visočanstvo pomaže posebno deci i starijim licima, a zatim i svima kojima je pomoć potrebna bez obzira na njihovo versko ili etničko poreklo. Princeza Katarina je pokrovitelj nekoliko humanitarnih organizacija, uključujući humanitarnu organizaciju “Lajflajn” (Lifeline Humanitarian Organization), koja već više od 25 godina, ima kancelarije u Čikagu, Njujorku, Torontu, Londonu i Atini. Početkom avgusta 2001 u Beogradu je osnovana Fondacija Nj.K.V. Princeze Katarine, sa zadatkom da nastavi i proširi humanitarne aktivnosti.

Godine 1991. Prestolonaslednik Aleksandar u pratnji svoje supruge Nj.K.V. Princeze Katarine i sinova Nj.K.V. Princa Petra, Nj.K.V. Princa Naslednika Filipa i Nj.K.V. Princa Aleksandra doputovao je u Srbiju. Tom prilikom oduševljeno su ih pozdravile stotine hiljada ljudi koji u dinastiji Karađorđević vide oličenje svega najboljeg za demokratsku budućnost u obliku ustavne parlamentarne monarhije.

Pre 5. oktobra 2000, Princeza je takođe posetila Srbiju 1992, 1993, 1994, 1995, i 2000. Ona je takođe posetila Crnu Goru i Kosovo 1999. godine, a Bosnu 2000. godine. Prestolonaslednik Aleksandar i Princeza Katarina nastanili su se u Kraljevskom Dvoru u Beogradu 17. jula 2001.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo govori grčki, engleski i francuski i služi se španskim. Princeza Katarina voli muziku, književnost, pozorište i kulinarstvo. Više od svega uživa u humanitarnom radu i radosti davanja.

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Princ Petar

Nj.K.V. Princ Petar je rođen 5.februara 1980. u Čikagu u državi Ilinois. Najstariji je sin Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra i Nj.C.K.V. Princeze Marije da Glorije od Orleana i Bragance. Princ Petar je unuk Nj.V. Kralja Petra II i Nj.V. Kraljice Aleksandre. Njegov kršteni kum je Nj.K.V. Knez Aleksandar od Jugoslavije, sin Nj.K.V. Kneza Namesnika Pavla od Jugoslavije.

Princ Petar je živeo u Čikagu do kraja 1981. godine, kada se sa svojim roditeljima preselio u Virdžiniju. Tokom 1983, prvo je išao u predškolsku ustanovu Tajsonov ugao u Virdžiniji a zatim je krenuo u školu. Godine 1985. u uzrastu od pet godina pridružio se svom ocu Prestolonasledniku Aleksandru i Princezi Katarini u Londonu gde je išao u jedno od najboljih obdaništa zajedno sa svojom braćom.

Princ Petar sa trinaest godina upisao je Kraljevsku školu u Kenterberiju u Engleskoj, gde je diplomirao 1998. godine sa tri nivoa „A“ iz umetnosti, španskog i francuskog jezika i deset ocena GCSE (Opšte svedočanstvo o srednjem obrazovanju).

Pohađao je i sa uspehom završio kurs Kambervel koledža za umetnost Instituta u Londonu. Princ Petar se usavršavao u Evropi na polju dizajna i ilustrovanja uglavnom u Sevilji i Barseloni. U prestižnoj školi dizajna na Roud Ajlendu na Istočnoj obali Sjedinjenih država usavršavao se godinu dana nakon čega je usledila uspešna karijera u Londonu i Njujorku u oblasti grafičkog dizajna i umetnosti gde je imao priliku da sarađuje sa brojnim poznatim brendovima i međunarodnim klijentima. Pasionirano se interesuje za razvoj vizualnih koncepata kroz saradnju sa stvaraocima iz drugih oblasti interesovanja zarad postizanja raznovrsnosti ideja i medija komunikacije.

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Princ Naslednik Filip

Foto – Ana-Marija Ršumović

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo, Princ Naslednik Filip od Srbije i Jugoslavije, rođen je 15. januara 1982. godine u Ferfaksu, Virdžinija, SAD.

Sin je Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra Karađorđevića i Nj.C. i K.V. Princeze Marije da Glorije od Orleana i Braganse; unuk Nj.V. Kralja Petra II i Nj.V. Kraljice Aleksandre; praunuk Nj.V. Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, čukununuk Nj.V. Kralja Petra I Oslobodioca; i potomak Nj.S.V. Kneza Aleksandra i Vrhovnog Vožda Karađorđa Petrovića, vođe Prvog srpskog ustanka.

Sa majčine strane, direktni predak Princa Naslednika Filipa je bio Nj.V. Kralj Portugala Žoao VI, kao i njegov sin Nj.C.V. Pedro I, prvi Car Brazila, i Nj.C.V. Pedro II, drugi (i poslednji) car Brazila.

Baba po majci Princa Naslednika Filipa, Marija de la Esperansa rođenjem potiče od Kraljevske kuće Burbona od Dve Sicilije – u pitanju je bočna strana španske kraljevske kuće koja je vladala Kraljevstvom Dve Sicilije na jugu današnje Italije i koja vodi poreklo od francuske kraljevske dinastije Kapet.

Od majčinih muških predaka, Princ Filip je direktan potomak Nj.V. Luja Filipa I, Kralja Francuza od 1830 do 1848. koji je deo kuće Burbona, francuske vladarske dinastije.

Princ Filip je brat blizanac Nj.K.V. Kraljevića Aleksandra i, posle svog oca, prvi je u redu nasledstva na srpski presto. Njihov stariji brat je Nj.K.V. Kraljević Petar. Njegovi kumovi na krštenju su Nj.V. pokojni Kralj Konstantin II Grčki, Nj. V. španska Kraljica Sofija i Nj.K.V. Princeza Ana, Vojvotkinja od Kalabrije.

Posle razvoda roditelja živeo je s braćom i majkom u Sevilji, a potom se preselio u London kod oca. Maturirao je na The King's School, Canterbury (2000), zatim je diplomirao hispanistiku na University College London (UCL) i pohađao hotelijerstvo na École hôtelière de Lausanne u Švajcarskoj.

Karijeru je započeo u Lands банци u londonskom Sitiju, potom radio u IKOS-u (globalni hedž fond) na Kipru, a zatim kao finansijski analitičar u Lazard Asset Managementu u Londonu.

Nakon 15 godina iskustva u finansijama, profesionalno se posvećuje Bitcoinu, koji vidi kao neophodnu nadogradnju nasleđenog globalnog finansijskog sistema. U oktobru 2022. postaje direktor strategije (Chief Strategy Officer) kompanije JAN3, bitcoin tehnološke kompanije koja širi pristup Bitcoinu i finansijskoj slobodi širom sveta, pružajući alate pojedincima, preduzećima i državama.

Princ Filip uživa u snoubordingu, surfovanju i fudbalu. Trčao je Atinski maraton (2010), Beogradski polumaraton (2011.) i Londonski maraton (2014.). Govori engleski, srpski, španski i francuski.

Nj.K.V. Princ Naslednik Filip i Nj.K.V. Princeza Danica venčali su se u Sabornoj crkvi Svetog Arhangela Mihaila u Beogradu 7. oktobra 2017. godine, na venčanju kojim je načelstvovao Njegova Svetost blaženopočivši Patrijarh srpski G. Irinej. Kuma je bila Nj.K.V. Prestolonaslednica Viktorija od Švedske, a kum Nj.K.V. Kraljević Petar Karađorđević. To je bilo prvo Kraljevsko venčanje u Beogradu nakon svadbe Nj.V. Kralja Aleksandra I i Kraljice Marije, 8. juna 1922. godine.

25. februara 2018. Njihova Kraljevska Visočanstva su dobila sina Nj.K.V. Princa Stefana, koji je prvi Kađorđev potomak rođen u Beogradu nakon 90 godina. Prinčevski par se sa sinom iz Londona gde su živeli, doselio u Srbiju na Vidovdan, 28. juna 2020. godine, a živeli su na Vračaru, u Beogradu. 5. novembra 2023. godine dobili su kćerku Nj.K.V. Princezu Mariju, koja je prvo žensko dete u naslednoj liniji dinastije Karađorđević nakon princeze Jelene, kćerke Nj.V. Kralja Petra I i Knjeginje Zorke. Septembra 2024. godine, zajedno sa svojim suprugom i porodicom otpočinju zajednički život u Slamnatoj kući u okviru Kraljevskog kompleksa na Dedinju.

Zajedno, Njihova Kraljevska Visočanstva osnovala su “Fondaciju Princa Naslednika Filipa i Princeze Danice od Srbije”, posvećenu očuvanju srpskog kulturnog i istorijskog nasleđa i kontinuitetu dinastičke tradicije — spajajući moralno i stvaralačko nadahnuće s inovacijama i savremenim idejama.

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Princ Stefan

Foto – Ana-MarijaRšumović

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Princ Stefan, sin Njihovih Kraljevskih Visočanstava Princa Naslednika Filipa i Princeze Danice, rođen je u Beogradu 25. februara 2018. godine. Unuk je Njegovog Kraljevskog Visočanstva Prestolonaslednika Aleksandra i Njenog Carskog i Kraljevskog Visočanstva Princeze Marije da Glorije od Orleana i Bragance, i praunuk Njihovih Veličanstava Kralja Petra II i Kraljice Aleksandre od Jugoslavije. Drugi je u redu nasledstva Kraljevske porodice Srbije, posle svog oca. Princ Stefan pohađa osnovnu školu u Beogradu, gde i živi sa roditeljima i sestrom, Nj.K.V. Princezom Marijom.

Sa blagoslovom Njegove Svetosti blaženopočivšeg Patrijarha srpskog Irineja, zvona beogradskog hrama Svetog Save oglasila su se povodom rođenja novog člana srpske Kraljevske porodice. To je bio prvi put da je 49 zvona najvećeg pravoslavnog hrama na Balkanu objavilo takvo rođenje. Takođe, njegovo rođenje objavila su i zvona crkve Svetog Đorđa na Oplencu i manastira Žiče. Bilo je to prvo rođenje muškog deteta u Kraljevskoj porodici u Srbiji, posle 90 godina, kada je u Beogradu rođen Nj.K.V. Kraljević Tomislav, brat Nj.V. Kralja Petra II.

Patrijarh srpski G. Irinej krstio je mladog Princa Stefana u Dvorskoj kapeli Svetog Andreja Prvozvanog na Dedinju, 15. decembra 2018. godine. Kumovi Princa Stefana su Nj.K.V. Princ Aleksandar (brat blizanac Nj.K.V. Princa Naslednika Filipa), g-đa Petra Lazarević i g-din Dušan Antunović, dugogodišnji porodični prijatelji prinčevskog para, Princa Filipa i Princeze Danice. Zajedno sa Patrijarhom, krštenje je bogoslužio i Njegovo Preosveštenstvo pokojni Episkop šabački Lavrentije, koji je 1983. godine krstio Prinčeve Filipa i Aleksandra u dvorcu Viljamanrike (Villamanrique) nadomak Sevilje. Princ Stefan je na krštenju nosio odeću u kojoj je 1923. godine u Beogradu kršten Nj.V. Kralj Petar II. Krštenje je obavio Njegova Svetost Patrijarh srpski Dimitrije, a kum je bio britanski Kralj Džordž V.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza Marija

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza Marija, kćerka Nj.K.V. Princa Naslednika Filipa i Nj.K.V. Princeze Danice, rođena je u Beogradu 5. novembra 2023. godine.

Sa blagoslovom Njegove Svetosti Patrijarha srpskog Porfirija oglasila su se zvona beogradskog hrama Svetog Save najavljujući rođenje novorođenog člana Kraljevske porodice Srbije. To je drugi put da je 49 zvona najvećeg pravoslavnog hrama na Balkanu objavilo takvo rođenje, nakon što je na isti način dočekan dolazak na svet brata Princeze Marije, Nj.K.V. Princa Stefana. Istim povodom oglasila su se i zvona crkve Svetog Đorđa na Oplencu, kao i manastira Gračanice i Žiče.

Ovo rođenje ženskog deteta bilo je prvo u vladajućoj grani Kraljevske porodice Srbije, posle 139 godina, kada je rođena Princeza Jelena, kćerka Nj.V. Kralja Petra I.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza Danica

Foto – Ana-MarijaRšumović

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza Danica od Srbije rođena je 17. avgusta 1986. godine u Beogradu. Od 1992. godine, zajedno sa svojim roditeljima živi u Parizu, gde započinje osnovnu školu, vraća se u Beograd, pa zatim ponovo u Pariz 1997. godine, gde završava gimnaziju kao i celokupne studije. Kćerka je eminentnog srpskog savremenog slikara Milana Cileta Marinkovića i majke Zorice Bebe Marinković, diplomirani ekonomista (dipl.oec).

Princeza Danica je diplomirala na Akademiji primenjenih umetnosti u Parizu, odsek za grafički dizajn i vizuelnu komunikaciju. Paralelno pohađa Univerzitet Sorbona - Pariz IV, smer uporedna književnost i slavistika, gde stiče diplomu drugog stepena studija. Master studije grafičkog dizajna i komunikacija završava na Univerzitet umetnosti u Londonu (UAL) - Čelzi koledžu za umetnost i dizajn. Član je Udruženja likovnih i primenjenih umetnosti i dizajnera Srbije - ULUPUDS-a od 2010. godine, u dizajn sekciji.

U okviru svoje osnovne profesije grafičkog dizajna i vizuelnih komunikacija, posebno je orijentisana ka izdavaštvu i to ka dizajnu kataloga likovnih umetnika, umetničkog i pozorišnog plakata. Takođe, NjKV Princeza Danica se kreativno izražava kao kolažista. Njen već prepoznatljiv stil manifestuje se kroz kolaže koje stvara i aktivno izlaže kroz samostalne i grupne izložbe ali i umetničke sajmove, čime postaje deo kulturnog miljea Beograda i Pariza. Koristi umetničko ime Dana MAAR pod kojim je prepoznata.

Od brojnih samostalnih izložbi kolaža u Beogradu, Princeza Danica ističe izložbe u Ustanovi Kulture Parobrod, u New Moment galeriji, u galeriji Atrijuma Biblioteke Grada Beograda, u Supermarket concept store-u, kao i u Galeriji Ozone, dok u Parizu ističe izložbe Galerie Origines i Galleries Artessepia u okviru manifestacije Carré Rive Gauche, Saint-Germain des Près. Njeni kolaži su nekoliko godina uzastopno izloženi na Bijenalu savremene umetnosti u Parizu.

Među brojnim ostvarenim projektima u okviru osnovne profesije grafičkog dizajna i vizuelnih komunikacija, dobija nagradu BINA (Međunarodna nedelja arhitekture Beograda) za arhitektonski događaj 2010. godine za projekat „Portreti arhitekata – retrospektivna izložba članova arhitektonske sekcije ULUPUDS-a 1953-2010.“, kao i plaketu Majskog salona Udruženja likovnih i primenjenih umetnika Srbije (ULUPUDS) 2011. godine.

Princeza Danica govori četiri jezika, i to srpski, francuski, engleski i španski jezik.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza Danica i NJ.K.V. Princ Filip Karađorđević venčali su se u Sabornoj crkvi u Beogradu, 7. oktobra 2017. godine. Venčanje je služio Njegova Svetost blaženopočivši Patrijarh srpski G. Irinej. Kuma je bila NJ.K.V. Princeza Viktorija od Švedske, a kum NJ.K.V. Princ Petar, mladoženjin stariji brat. To je bilo prvo Kraljevsko venčanje u Beogradu nakon svadbe Nj.V. Kralja Aleksandra I i Kraljice Marije, 8. juna 1922. godine.

U Beogradu 25. februara 2018. godine Njihova Kraljevska Visočanstva Princeza Danica i Princ Filip dobili su sina Nj.K.V. Princa Stefana, koji je prvi Kađorđev potomak rođen u Beogradu nakon 90 godina. Prinčevski par se sa sinom iz Londona gde su živeli, doselio u Srbiju na Vidovdan 2020. godine.

5. novembra 2023. godine dobili su kćerku Nj.K.V. Princezu Mariju, koja je prvo žensko dete u naslednoj liniji dinastije Karađorđević nakon princeze Jelene, kćerke Nj.V. Kralja Petra I i Knjeginje Zorke. Septembra 2024. godine, zajedno sa svojim suprugom i porodicom otpočinju zajednički život u Slamnatoj kući u okviru Kraljevskog kompleksa na Dedinju.

Njihova Kraljevska Visočanstva osnovala su “Fondaciju Princa Naslednika Filipa i Princeze Danice od Srbije” kako bi radili na očuvanju srpskog kulturno-istorijskog nasleđa, nastavljajući tradiciju, kulturno, moralno i stvaralačko nadahnuće prethodnih generacija dinastije Karađorđević, uz osvrt na inovaciju i savremene ideje koje zastupaju.

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Princ Aleksandar

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Princ Aleksandar rođen je u Ferfaksu u Virdžiniji, SAD, 15. januara 1982. On je brat blizanac Nj.K.V. Princa Naslednika Filipa i treći u redu nasleđa Prestola (posle brata Nj.K.V. Princa Filipa i sinovca, Nj.K.V. Princa Stefana). Sin je Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra i Njenog Carskog i Kraljevskog Visočanstva Princeze Marije da Glorije od Orleana i Bragance. Princ Aleksandar je unuk Nj.V. Kralja Petra II i Nj.V. Kraljice Aleksandre. Kršteni kumovi su mu Nj. V. španska kraljica Sofija, Nj. V. grčki Kralj Konstantin i Nj. K. V. Vojvotkinja od Kalabrije.

Nj.K.V. Princ Aleksandar obavlja funkciju predsednika Upravnog odbora Fondacije Prestolonaslednika Aleksandra za obrazovanje i kulturu.

Nj.K.V. Princ Aleksandar venčao se sa Nj.K.V. Princezom dr Vesnom u mestu Viljamanrike de la Kondesa, kod Sevilje u Španiji, 20. septembra 2025 godine. Čin venčanja i sjedinjenja u Svetoj tajni braka služili su Njegovo Preosveštenstvo Vladika Toplički G. Petar, vikarni Episkop i izaslanik Njegove Svetosti Patrijarha srpskog G. Porfirija, i otac Dušan Erdelj, protojerej-stavrofor u parohiji Svetih apostola Petra i Pavla u Andaluziji. Kumovi na crkvenom venčanju bili su, po blagoslovu Njegovog Preosveštenstva Episkopa Zapadnoevropskog G. Justina, braća mladenaca, Nj.K.V. Princ Naslednik Filip i g. Aleksandar Jelić.

Građansko venčanje Njihovih Kraljevskih Visočanstava obavljeno je u Kraljevskom Dvoru u Beogradu 6. septembra 2025, na simbolično odabran datum: naime, 6. septembra 1923. rođen je deda Princa Aleksandra, Nj.V. Kralj Petar II.

U Beogradu 13. oktobra 2026. godine, Njihova Kraljevska Visočanstva Princeza Vesna i Princ Aleksandar dobili su sina Nj.K.V. Princa Marka Aleksandra.

Princ Aleksandar je živeo u Virdžiniji do 1984. godine. Zajedno sa bratom blizancem princem Filipom pohađao je vrtić u Sevilji, Španija. Godine 1985. u uzrastu od tri godine princ Aleksandar i njegov brat blizanac princ Filip pridružili su se svom ocu Prestolonasledniku Aleksandru i Princezi Katarini u Londonu gde su išli u vrtić. Sa šest godina upisali su u jednu od najboljih osnovnih škola u Londonu. Zatim su sa trinaest godina princ Filip i princ Aleksandar pohađali jedan od najboljih internata u Engleskoj, Kraljevsku školu u Kenterberiju.

Princ Aleksandar je 2000. godine diplomirao na Kraljevskoj školi u Kenterberiju u Engleskoj sa ocenama tri „A“ nivoa iz španskog, francuskog i državne uprave i politike i deset GCSE ocena. Princ Aleksandar je studirao na Univezitetu u San Francisku (USF) gde je diplomirao na studijama komunikacije, sa naglaskom na odnosima sa javnošću i žurnalizmom. Princ Aleksandar je završio studije na Američkom univerzitetu gde je stekao zvanje magistra Likovne umetnosti u oglašavanju. Trenutno radi u oblasti elektronskog izdavaštva na Internetu u Sjedinjenim Državama.

Princ Aleksandar se bavi umetnošću, fotografijom, muzikom, filmom, surfingom, snoubordingom, ronjenjem, muzejima, kulinarstvom, književnošću, tenisom, košarkom i fudbalom. Govori srpski, engleski, španski i francuski.

Pre 5. oktobra 2000. Princ Aleksandar posetio je Srbiju 1991. godine i Bosnu 2000. godine. Princ Aleksandar i Kraljevska porodica nastanili su se u Kraljevskom Dvoru u Beogradu 17. jula 2001. Putovao je po Evropi i SAD, a posetio je i Bliski Istok, Jugoistočnu Aziju, Srednju i Južnu Ameriku.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza dr Vesna

Njeno Kraljevsko Visočanstvo Princeza dr Vesna venčala se sa Njegovim Kraljevskim Visočanstvom Princem Aleksandrom u mestu Viljamanrike de la Kondesa, kod Sevilje u Španiji, 20. septembra 2025 godine. Čin venčanja i sjedinjenja u Svetoj tajni braka služili su Njegovo Preosveštenstvo Vladika Toplički G. Petar, vikarni Episkop i izaslanik Njegove Svetosti Patrijarha srpskog G. Porfirija, i otac Dušan Erdelj, protojerej-stavrofor u parohiji Svetih apostola Petra i Pavla u Andaluziji.

Građansko venčanje Njihovih Kraljevskih Visočanstava obavljeno je u Kraljevskom Dvoru u Beogradu 6. septembra 2025, na simbolično odabran datum: 6. septembra 1923. rođen je mladoženjin deda, Nj.V. Kralj Petar II.

U Beogradu 13. oktobra 2026. godine, Njihova Kraljevska Visočanstva Princeza Vesna i Princ Aleksandar dobili su sina Nj.K.V. Princa Marka Aleksandra.

Princeza je rođena u Minhenu 12. decembra 1985. Njena majka, dr Slavica Jelić, poreklom je iz Niša, a otac, gospodin Marko Jelić, iz Bačkog Brestovca; oboje žive u Nemačkoj. Njeno Kraljevsko Visočanstvo ima mlađeg brata Aleksandra, sa kojim je oduvek veoma bliska i koji joj je najveća podrška. G. Aleksandar Jelić, zajedno sa Nj.K.V. Princem Naslednikom Filipom, bratom Princa Aleksandra, bio je jedan od kumova na crkvenom venčanju.

Nj.K.V. Princeza dr Vesna završila je osnovnu školu u Minhenu, a potom i jezički smer gimnazije, gde je razvila ljubav prema jezicima. Maturirala je u Städtische Luisengymnasium u Minhenu, nakon čega je na Univerzitetu Ludvig-Maksimilijan (LMU) studirala španski i francuski. Svoje istinsko profesionalno usmerenje našla je u stomatologiji, te je, po prelasku na Stomatološki fakultet Univerziteta u Nišu, diplomirala 2011.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo je posvećena kontinuiranom usavršavanju stručnog i praktičnog znanja. U periodu od 2011. do 2013. godine obavila je pripravnički staž i obuku iz parodontalne hirurgije na VMA u Beogradu, a 2012. i dodatnu edukaciju iz regenerativne stomatologije (PRF) u Nici. Godine 2013. vraća se u Minhen i počinje rad kao stomatolog, nastavljajući stručno usavršavanje. Od 2014. do 2016. godine završila je program iz parodontologije u Nemačkoj, a potom se specijalizovala za minimalno invazivnu, estetsku i sveobuhvatnu visoko standardnu stomatologiju.

Godine 2019. otvara svoju prvu ordinaciju u Minhenu, „Praxis Dr Vesna Jelić“, u Maksimilijan ulici (Maximiliansstraße), a 2024. i drugu, „Dentique“, na Maksimilijanplacu (Maximiliansplatz). Princeza Vesna je globalni predavač za „Invisalign“ i priznati stručni lider i predavač za „Edelweiss Dentistry“.

Nj.K.V. Princeza Vesna govori šest jezika; četiri tečno: srpski, nemački, španski i engleski, a služi se i francuskim i italijanskim.

Klavir je počela da svira sa pet godina, intenzivno se usavršavala petnaest godina i učestvovala na bavarskim takmičenjima. Od najranijeg detinjstva negovala je ljubav prema folkloru, igrajući u više kulturno-umetničkih društava srpske dijaspore u Nemačkoj, kao i u Srbiji – od „Jugos-a“ u Nemačkoj, prvog KUD-a u kome je započela, sve do KUD-a „Oro“ iz Niša, poslednjeg u kom je igala. Takođe je od sedme godine pohađala časove klasičnog latinoameričkih plesova.

Njeno Kraljevsko Visočanstvo oduvek je bila aktivna u sportu – od karatea, odbojke i košarke do golfa. Voli more, roni, a nedavno je počela da uči i surfovanje, što je i jedna od omiljenih aktivnosti njenog supruga.

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Princ Marko Aleksandar

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Princ Marko Aleksandar, sin Njihovih Kraljevskih Visočanstava Princa Aleksandra i Princeze dr Vesne, rođen je u Beogradu 13. oktobra 2026. godine.

Unuk je Njegovog Kraljevskog Visočanstva Prestolonaslednika Aleksandra i Njenog Carskog i Kraljevskog Visočanstva Princeze Marije da Glorije od Orleana i Bragance, i praunuk Njihovih Veličanstava Kralja Petra II i Kraljice Aleksandre od Jugoslavije. Četvrti je u redu nasledstva Kraljevske porodice Srbije.

Poredak linije nasleđivanja

Poredak linije nasleđivanja

Nakon Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra (sina Nj.V. Kralja Petra II):

Nj.K.V. Princ Naslednik Filip (blizanac) sin Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra, 15. januar 1982.

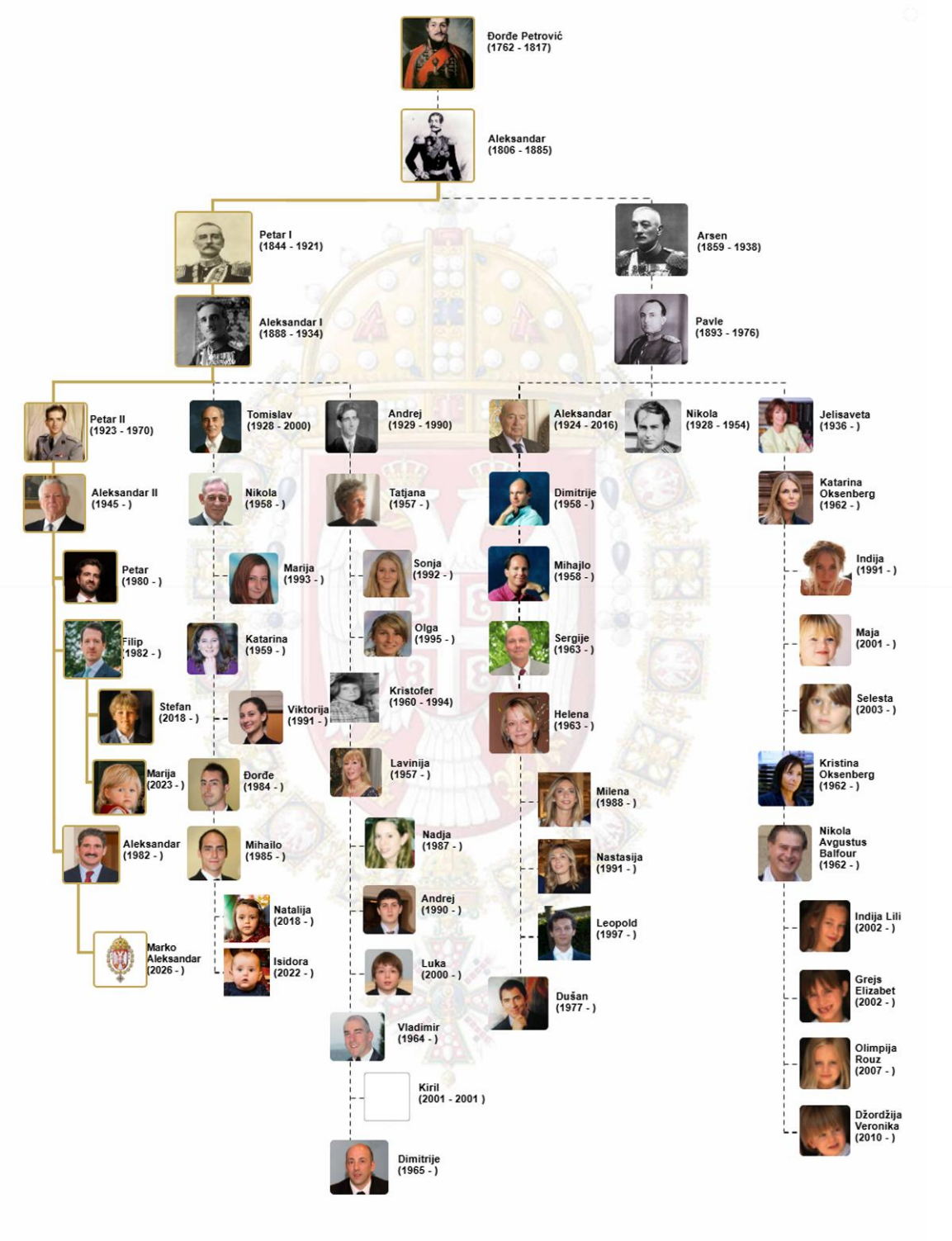
Nj.K.V. Princ Stefan, 25. februar 2018.

Nj.K.V. Princ Aleksandar (blizanac) sin Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra, 15. januar 1982.

Nj.K.V. Princ Marko Aleksandar, 13. oktobar 2026.

5. **Nj.K.V. Princ Nikola, sin Nj.K.V. Kraljevića Tomislava, 15. januar 1958.**
6. **Nj.K.V. Princ Đorđe, sin Nj.K.V. Kraljevića Tomislava, 25. maj 1984.**
7. **Nj.K.V. Princ Mihailo, sin Nj.K.V. Kraljevića Tomislava, 15. decembar 1985.**
8. **Nj.K.V. Princ Vladimir, sin Nj.K.V. Kraljevića Andreja, 11. mart 1964.**
9. **Nj.K.V. Princ Dimitrije, sin Nj.K.V. Kraljevića Andreja, 21. april 1965.**

Porodično stablo Kraljevske Porodice

Zvanični portret nasledne linije Kraljevskog doma Srbije
Foto – Ana-Marija Ršumović

Istorija Dinastije

Istorija dinastije Karađorđević proteže se na više od dva veka postojanja. Ono što Kraljevsku porodicu Srbije čini posebnom je to što je ona potekla iz naroda kome pripada i na čijem čelu je bila tokom svog postojanja.

19. vek

Početkom 19. veka, prilike u Srbiji su bile izuzetno teške. Zemlja je nekoliko vekova bila pod otomanskom okupacijom, uz stalne težnje srpskog naroda da povrati svoju slobodu. Grupa turskih odmetnika od sultana u Carigradu i njegove vladavine, zvanih „dahije“, preuzela je vlast na teritoriji Srbije 1801. godine, ubivši beogradskog vezira. Zulum prema narodu postao je nepodnošljiv, te 1804. godine na Velikoj skupštini srpskog naroda u Orašcu doneta je odluka da se podigne ustanak protiv terora. Đorđe Petrović, zvani Karađorđe (nadimak potiče od turske reči „kara“, što znači „crni”) izabran je za Vrhovnog Vožda Prvog srpskog ustanka.

Kao već iskusan vojnik, uspeo je da ujedini narod Srbije u borbi protiv zajedničkog neprijatelja. Dahije su poražene, ali se borbe nastavljaju, postavljajući potpuno oslobođenje cele Srbije od osmanske vlasti kao krajnji cilj ustanka. Iskra slobode koju je upalio Karađorđe, se pretvorila u vatru.

Prvi srpski ustanak je trajao od 1804. do 1813. godine, kada je turska vojska uspela da slomi otpor i ponovo okupira Srbiju. U ovom periodu obeleženom stalnim borbama, nastala je prva slobodna srpska država u modernom vremenu. Na tim temeljima leži Srbija kakvu danas poznajemo.

Karađorđeve zasluge i doprinos ne treba posmatrati samo kroz vojni aspekt. Već 1805. godine na skupštini narodnih prvaka u Borku osnovan je „Praviteljstvujušči sovjet serbski“. Sovjet je suštinski bio vrsta Vlade, centralne vlasti ustaničke Srbije, imao je izvršnu i zakonodavnu vlast. Sa njegovim osnivanjem se složio i Karađorđe, koji je i sam bio na čelu ovog tela u nekoliko navrata. Takođe, u to vreme je osnovana i Velika škola u Beogradu, što predstavlja početak visokog obrazovanja u Srbiji.

Karađorđe je nakon propasti Prvog srpskog ustanka bio primoran da napusti zemlju, čime je započela tužna sudbina članova porodice Karađorđević, da su svi oni, u nekom trenutku svog života, bili primorani da žive daleko od svoje otadžbine i naroda.

Posle Drugog srpskog ustanka osnovana je Kneževina Srbija, kao vazalna država pod osmanskom vlašću, sa osnivačem druge srpske dinastije, Milošem Obrenovićem, kao Knezom Srbije. Karađorđe se vratio u Srbiju 1817. godine, kada je po nalogu Kneza Miloša ubijen. Činjenica da su Karađorđe i Miloš bili kumovi, što je za Srbe svetinja, uvećava tragediju ovog događaja.

Skupština srpskog naroda odlučila je 1842. godine da sa čela zemlje ukloni dinastiju Obrenovića i na presto dovede Karađorđevog sina, Nj.S.V. Kneza Aleksandra Karađorđevića, koji se u Srbiju inače vratio 1839. godine i postao ađutant kneza Mhaila Obrenovića. Vladao je do 1858. godine kada se odlukom Svetoandrejske skupštine Obrenovići vraćaju na srpski presto. Period vladavine Kneza Aleksandra obeležila su nastojanja da se unapredi i modernizuje mlada srpska država. Knez Aleksandar je započeo veliki broj reformi i osnivao nove institucije, za vreme njegove vladavine donet je Građanski zakonik, uspostavljena je stajaća vojska, izgrađena je topolivnica, unapređene su postojeće škole i osnovane nove, donet je Zakon o školama i sistemu obrazovanja, osnovani su Narodni muzej i Narodna biblioteka. Bio je prvi vladar moderne Srbije koji je u potpunosti poštovao Ustav.

20. vek

Godine 1903, nakon što su oficiri srpske vojske izvršili atentat na poslednjeg kralja i kraljicu iz dinastije Obrenović, Narodna skupština je odlučila da na presto stupi Karađorđev unuk. Nj.V. Kralj Petar I Oslobodilac postao je tako prvi Kralj Srbije iz dinastije Karađorđević.

Kralj Petar I bio je prvi pravi demokratski vladar moderne Srbije. Jednakost svih, vladavina prava i pravičnosti bili su ideali i principi koji su ga vodili. U Kraljevini Srbiji je uspostavljen izuzetno visok nivo demokratije i liberalnog upravljanja zemljom, sa poštovanjem Ustava i zakona kao imperativom.

Modernizovao je srpsku vojsku i bio vrhovni komandant u dva Balkanska rata, 1912. i 1913. godine, u kojima je oslobođen srpski narod koji je u južnim krajevima vekovima bio u ropstvu Osmanskog carstva. Međutim, mir nije dugo potrajao. Nezadovoljstvo zbog austrijske aneksije Bosne i Hercegovine tinjao je u susednim zemljama, a želja naroda za nezavisnošću od Austrougarske dovela je do atentata na prestolonaslednika „Crno-žute monarhije“, Nadvojvodu Franca Ferdinanda 1914. godine u Sarajevu, čime je zapaljena varnica Prvog Svetskog rata.

Tokom Velikog rata Kralj Petar Prvi uvek je bio sa svojim trupama, čak i za vreme „Albanske golgote“, teškog povlačenja srpske vojske i naroda iz Srbije u Grčku. Iako već star i bolestan, stari kralj je odlazio u rovove na prvoj liniji fronta. Još za života, 1914. godine preneo je kraljevske dužnosti na svog sina, u to vreme Prestolonaslednika Aleksandra, koji je kasnije 1921. godine postao Nj.V. Kralj Aleksandar I Ujedinitelj.

Aleksandar je i danas najpoznatiji po svojim vojnim veštinama i ratnim uspesima. Kao Vrhovni komandant vojske Kraljevine Srbije tokom Prvog svetskog rata doneo je prve pobede savezničkim trupama. Kao i njegov otac, bio je zajedno sa svojom vojskom na prvoj liniji fronta i sa njom prošao „Albansku golgotu“.

Posle Prvog svetskog rata

Probojem Solunskog fronta vojska Kraljevine Srbije predvođena Regentom Aleksandrom donosi Saveznicima pobedu u ratu i dugo očekivani mir Evropi i svetu, koji je hvalio srpske vojnike i njihovog vrhovnog komandanta zbog njihovog junaštva.

1. decembra 1918. godine proglašena je Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, čime je ostvaren ratni cilj Kraljevne Srbije, definisan Niškom deklaracijom donetom 1914. godine i potvrđen Krfskom deklaracijom 1917. godine. Tada je ispunjena dugotrajna vizija stvaranja jedne ujedinjene države Južnih Slovena, započeta još u 19. veku. Prvi Kralj Srba, Hrvata i Slovenaca do svoje smrti 1921. godine bio je Kralj Petar I, a nasledio ga je sin Aleksandar, koji od 1929. godine, kada država menja ime, nosi titulu Kralja Jugoslavije.

Kralj Aleksandar se 1922. Godine oženio rumunskom Princezom Marijom (od tog momenta Nj.V. Kraljicom Marijom), i u braku su dobili tri sina: Prestolonaslednika Petra i Kraljeviće Tomislava i Andreja.

Nova kraljevina suočavala se sa brojnim problemima. Zemlja je teško razorena tokom Prvog svetskog rata, a susedne države želele su delove njene teritorije, dok su trvenja između Hrvata i Srba rasla. Godine 1929. postalo je jasno da Kralj nema drugog izbora do da nametne neposrednu kraljevsku vladavinu. To je uradio preko sopstvene volje, obećavši da će u preimenovanoj kraljevini Jugoslaviji obnoviti demokratiju kada se postigne nacionalno jedinstvo i iskoreni korupcija državnog aparata.

Aleksandar Prvi bio je među prvim državnicima u Evropi koji je uvideo opasnost od dolaska ekstremnih ideologija – nacizma i fašizma. Pao je kao njihova žrtva, ubijen je u Marseju 9. oktobra 1934. godine, kada je sa njm ubijen i francuski ministar spoljnih poslova Luj Bartu.

„Aleksandar će zauvek živeti u sećanju svog naroda kao herojska figura impozantne veličine. Kao Vašington i Linkoln iz Jugoslavije – kao Vašington sposoban i neustrašiv general koji je svoju zemlju oslobodio ugnjetavanja; kao Linkoln, mudri vođa i rodoljub koji je završio mučenički" – reči su Nikole Tesle.

Sin Kralja Aleksandra I, Prestolonaslednik Petar, imao je samo 11 godina kada mu je otac ubijen, a on postao Nj.V. Kralj Petar II. Do punoletstva, formirano je tročlano Namesništvo, među kojima je bio i njegov stric, Nj.K.V. Knez Pavle Karađorđević, koje je vršilo kraljevsku vlast u ime maloletnog monarha.

Drugi svetski rat i ukidanje monarhije od strane komunista

Početak Drugog svetskog rata 1939. godine stavio je Kraljevinu Jugoslaviju pred tešku odluku: da li da pristupi Trojnom paktu (Nemačka – Italija – Japan) ili da se suprotstavi neuporedivo snažnijem neprijatelju. Do 1941. godine svi jugoslovenski susedi su pali pod kontrolu nacista. U težnji da se izbegne krvoproliće, Knez Pavle i jugoslovenska Vlada donose odluku da se pakt o nenapadanju sa Nemačkom i Italijom potpiše. Odluka je naišla na žestoke proteste u zemlji, što dovodi do vojnog puča 27. marta 1941. godine.

Vlada i namesništvo su svrgnuti, a Kralj Petar Drugi proglašen je punoletnim i odmah preuzima kraljevska ovlašćenja od Namesništva.

Nedelju dana kasnije, Nemačka, Bugarska, Mađarska i Italija napale su Jugoslaviju, a vojska suočena sa mnogostruko jačim nerpijateljem nije moga da odbrani zemlju od pada pod okupaciju. Invazijom nacista i njihovih saveznika na Kraljevinu Jugoslaviju, kralj Petar II, kao i jugoslovenska vlada, bio je primoran da napusti svoju otadžbinu i preko Atine, Jerusalima i Kaira pridruži se drugim šefovima država iz okupirane Evrope u Londonu.

Kralj Petar II uložio je ogroman napor da pomogne narodu Jugoslavije u borbi protiv nacizma. Takođe pokušavao je da se vrati u zemlju i bude uz svoj narod. Tražio je podršku za svoje sunarodnike, sastajući sa mnogim važnim svetskim liderima tog vremena, uključujući predsednika Ruzvelta, ser Vinstona Čerčila, njegovog kuma, britanskog Kralja Džordža VI, Kraljicu Vilhelminu od Holandije, predsednika Čehoslovačke Edvarda Beneša, Kralja Hokona od Norveške i predsednika Poljske Vladislava Rackieviča. Bio je najmlađi šef države ikada koji se obratio Kongresu Sjedinjenih Država, 1942. godine.

Okupirana Jugoslavija je podeljena između Sila Osovine, kako bi se udovoljilo zahtevima Nemačke, Italije, Bugarske i Mađarske, kao i marionetske Nezavisne države Hrvatske. Uprkos slomu jugoslovenske vojske, u zemlji su se oformila dva suparnička pokreta otpora. Prvi je bio Jugoslovenska vojska u Otadžbini, legalna i legitimna vojna formacija na čelu sa generalom Dragoljubom (Dražom) Mihailovićem, Ministrom odbrane Vlade u izgnanstvu, čiji je cilj bio oslobođenje zemlje i očuvanje predratnog ustavnog poretka. Drugi je bio revolucionarni partizanski pokret, koji je vodio komunista Josip Broz Tito. Pored bobe sa okupatorskim snagama, u Jugoslaviji se razbuktao i krvavi građanski rat između dva pokreta.

Saveznici su najpre podržavali Mihailovića, o njemu i njegovim borcima su organizovane izložbe, a 20th Century Fox je čak snimio i film 1943. godine pod nazivom „Četnici, borbena gerila“. Međutim, pod snažnim uticajem sovjetskih špijuna koji su se infiltrirali u Britansku jedinicu za specijalne operacije (eng. SOE) i njihove propagande, pre svega Džejmsa Klugmana koji je dve i po godine radio u glavnom štabu SOE-a zaduženom za Jugoslaviju, preorijentisali na Broza. Takođe, veliki uticaj na izmenu savezničkog odnosa prema Jugoslovenskoj vojsci u Otadžbini imali su i pojedinci poput Rendolfa Čerčila, sina britanskog premijera Vinstona, i Ficroja Meklejna, koji su kao oficiri boravili u komunističkom štabu, ali i predstavnik Ujedinjenog Kraljevstva kod saveznika na Mediteranu, Harold Makmilan, koji je insistirao da i Velika Britanija i jugoslovenska Vlada i Kralj podrže Broza i komuniste svim snagama. Pritisci su išli toliko daleko, da je Kralju Petru Drugom, koji je i pored ovakvog razvoja situacije insistirao da se prebaci u Jugoslaviju kod Mihailovića, stiglo upozorenje Britanaca da će njegova politika podrške Mihailoviću izazvati građanski rat i navesti Crvenu armiju da fizički uništi sve trupe Jugoslovenske vojske u Otadžbini.

I pored ovakvog razvoja situacije, general Mihailović i njegovi vojnici nastavljaju neravnopravnu borbu, organizujući i jednu od najvećih operacija spasavanja savezničkih pilota oborenih iza neprijateljskih linija – Operaciju „Halijard“.

Zbog ovih zasluga, general Mihailović je posthumno odlikovan od strane američkog predsednika Harija Trumana Legijom za zasluge prvog stepena 29. marta 1948. godine. Sa druge strane, 1944. godine, uz pomoć Crvene armije, partizani su ušli u Beograd i oformili komunističku vladu.

Naredne godine, 29. novembra 1945. monarhija je na nedemokratskim izborima nezakonito ukinuta, a Jugoslavija je postala totalitarna jednopartijska država pod vlašću komunističke partije. Nakon toga, komunistička diktatura donela je ukaz – 8. marta 1947. godine, Kralj Petar II i svi članovi Kraljevske porodice (uključujući Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra, sina Kralja Petra, koji nije imao ni pune dve godine) lišeni su državljanstva, a celokupna privatna imovina je konfiskovana. Međutim, Kralj Petar II nikada nije abdicirao. Čak i u izgnanstvu, nastavio je da podržava svoj narod, apelovao je na sve visoke zvaničnike da pomognu da se demokratija vrati u njegovu zemlju.

Povratak u otadžbinu

Sin Kralja Petra Drugog, Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar, iako primoran da odrasta daleko od zemlje svojih predaka, uvek je osećao veliku ljubav prema svom narodu i imao silnu želju da se konačno vrati u otadžbinu. To je prvi put postalo moguće 1991. godine, kada su Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar i Nj.K.V. Princeza Katarina sa njegovim sinovima, Nj.K.V. Prinčevima Petrom, Filipom i Aleksandrom prvi put došli u svoju zemlju na poziv demokratske opozicije. Zbog nedemokratskog režima nisu tada mogli da ostanu, ali je učinjen prvi korak.

Prestolonaslednik Aleksandar je bio aktivan učesnik u uspostavljanju demokratije u Srbiji i jedan je od najznačajnijih aktera u uklanjanju postkomunističkog režima, ujedinivši demokratsku opoziciju, što je rezultiralo i konačnom pobedom demokratskih snaga 5. oktobra 2000. godine.

9. marta 2001. godine donet je Zakon o ukidanju ukaza iz 1947. godine, a Kraljevskoj porodici je vraćeno državljanstvo, što je omogućilo njen povratak u Srbiju. Želja Prestolonaslednika Aleksandra da bude u otadžbini i sa svojim narodom ostvarila se na njegov 56. rođendan – 17. jula 2001. godine – kada su se on, njegova supruga Princeza Katarina i njegova tri sina, Princ Petar, Princ Naslednik Filip i Princ Aleksandar vratili u Kraljevski Dvor u Beogradu.

Posle više od pola veka, naslednik srpskog prestola i njegova porodica povratili su svoja građanska prava, pravo ulaska u svoju zemlju i pravo korišćenja porodičnog doma, Kraljevskog i Belog Dvora. Kraljevska porodica konačno se vratila kući posle skoro 60 godina izgnanstva.

Kao što moto Karađorđevića kaže – „Iz naroda – za narod“, glavna dužnost Kraljevske porodice Srbije je da uvek bude u službi naroda i da radi za napredak svoje otadžbine, tako da se Karađorđevići ovim geslom u svim svojim aktivnostima, od težnje za očuvanje tradicije i kulture srpskog naroda, preko podrške mladima, poboljšanja ugleda Srbije i njene promocije u međunarodnoj zajednici, do humanitarnog rada i svega drugog, vode i danas.

Vrhovni Vožd Karađorđe

Rodonačelnik dinastije Karađorđević, Đorđe Petrović Karađorđe rođen je 15. novembra 1752. u selu Viševcu, u lepeničkom srezu. Za vreme Otomanske okupacije Srbije i Balkana. U to vreme, Srbi su češće koristili prezimena nastala kao „očevska“, nego porodična prezimena. Roditelji Đorđa Petrovića bili su Petar i Marica Živković. Đorđe Petrović oženio se 1786. godine Jelenom Jovanović iz Masloševa. Iz tog braka rodilo se sedmoro dece – ćerke Sava, Sara, Poleksija i Stamenka, i sinovi Sima (umro po rođenju), Aleksa (umro u 29. godini u Kišinjevu, Rusija, današnja Moldavija) i Aleksandar.

Ubrzo po zasnivanju porodice Karađorđe je prešao u Srem, gde je kao dobrovoljac učestvovao u austrijsko-turskom ratu 1787-1791, pod komandom Radiča Petrovića. Za iskazanu hrabrost dobio je Zlatnu medalju i podoficirski čin.

Po povratku u Srbiju, Karađorđe odlazi u hajduke, u čete Lazara Dobrića i Stanoja Glavaša, a zatim i sam postaje vođa ustanika. Uspostavljanje ograničene samouprave u Beogradskom pašaluku omogućava Karađorđu da se vrati zemljoradnji i trgovini i uredi svoje imanje u šumadijskoj varošici Topola.

Relativni mir u Srbiji prestaje 1801. godine, zavođenjem janičarske strahovlade. Srpski narod dospeva u najteže stanje ropstva, poniženja i patnje, nezapamćenih od pada pod Turke. Janičarski teror kulminira pokoljem najuglednijih Srba – sečom knezova.

Kao odgovor na pokolj i događaje koji su mu prethodili, preživele srpske vođe sastale su se na narodnom zboru u Orašcu, na Sretenje 14. februara 1804. godine. Okupljeni pobunjenici izabrali su Karađorđa Petrovića za vođu ustanka protiv dahija. Od tog dana njegov život postaje neraskidivo vezan za sudbinu Prvog srpskog ustanka. On postaje središna ličnost i pokretačka snaga svenarodnog pokreta za nacionalno oslobođenje. On je vrhovni predvoditelj, Gospodar i Vožd srpski, državotvorac, vojskovođa i diplomata.

Posle pogubljenja dahija, ustanici se suprotstavljaju sultanovoj vojsci. Usledile su srpske pobede u bitkama na Ivankovcu 1805, Mišaru i Deligradu 1806. Krajem 1806. godine ustanici oslobađaju Beograd, a 1807. godine u Srbiji više nije bilo turskih utvrđenja. Ove

pobede su se dogodile pred sam početak Rusko-turskog rata krajem 1806, prisilile su Turke na pregovore. “Ičkovim mirom”, Srbija je trebalo da postane vazalna turska kneževina, ali su Karađorđeve ambicije bile puna nezavisnost i oslobođenje svih Srba pod turskom vlašću. Posle sklapanja saveza sa Rusijom u proleće 1807, rat protiv Turske se nastavio. Oslobođena je južna Srbija, a srpska vojska prodrla je u oblast Raške i uspostavila vezu sa Crnom Gorom. Posle poraza na Čegru, Srbi su se povukli na Moravu, nastavljajući borbe u Timočkoj krajini i Podrinju.

Uporedo sa oslobađem teritorija, stvarana je srpska državna uprava i učvršćivan položaj Vožda. Osnovani su Praviteljstvujušči Sovjet, sudovi, pošte, regularna vojska, Velika škola u Beogradu i osnovne škole po svim većim mestima u Srbiji. Karađorđevi zakoni i ustavne reforme daju Srbiji karakter pravne države. Krajem 1808, on je proglašen za naslednog srpskog vožda, a Ustavnom reformom iz 1811, učvrstio je svoj položaj vođe ustanika i države.

Mir nije trajao dugo. Zbog Napoleonovog pohoda, Rusija potpisuje mir sa Turskom 1812. i ostavlja Srbiju da se sama suoči sa neuporedivo brojnijom i bolje opremljenom turskom vojskom. Posle neprihvatanja Bukureštanskog mira i propalih pregovora, Turci pokreću veliku ofanzivu 1813. godine. Dugogodišnje ratovanje oslabilo je srpsku vojsku, i Prvi srpski ustanak u krvi je ugušen.

Karađorđe je sa porodicom i najistaknutijim vojvodama prešao u Austriju, a potom u Besarabiju (Rusija). Posle neuspelog pokušaja da da ubedi ruskog Cara da uđe u rat protiv Turske, Karađorđe stupa u kontakt sa grčkom organizacijom “Heterija”, čiji je cilj bio zajednički ustanak Grka, Srba i Bugara i stvaranje velike balkanske države. Sa namerom da pokrene zajedničku borbu, Karađorđe tajno prelazi u Srbiju. Po nalogu turskog vezira i Kneza Miloša, Karađorđe je ubijen u Radovanjskom Lugu kod Smedereva, u noći između 24. i 25. jula 1817. godine. Njegovo telo počiva u mauzoleju crkve Svetog Đorđa na Oplencu, zadužbini Kralja Petra I.

Karađorđeva popularnost prerasla je vremenom u legendu i izvan granica ustaničke Srbije. Hrišćani su u njemu videli božijeg izaslanika, Srbi iz Austrije smatrali su ga svojim carem koji će ih izbaviti iz ruku tuđinaca, a crnogorski mitropolit nazvao ga je ujediniteljem srpskog naroda. I za savremenu generaciju Srba Karađorđe je sinonim narodnog vođe, idol i inspiracija.

Njegovo Svetlo Visočanstvo Knez Aleksandar

Najmlađi sin Karađorđa i Jelene, Aleksandar, rođen je u Topoli 11. oktobra 1806. Školovao se u Hotinu, u Besarabiji (Rusija), pod pokroviteljstvom ruskog cara. Oženio se 1830. godine Persidom, ćerkom vojvode Jevrema Nenadovića. Imali su desetoro dece: ćerke Poleksiju, Kleopatru, Jelenu i Jelisavetu, i sinove Aleksija, Svetozara (obojica umrli kao deca), Đorđa, Andreja, Petra i Arsena.

Krajem 1839. posle sultanskog fermana o potvrdi kneževskog dostojanstva Kneza Mihajla Obrenovića, porodica Karađorđević vratila se u Srbiju. Aleksandar je stupio u službu pri Glavnom štabu srpske vojske, a potom je unapređen u čin poručnika i postavljen za ađutanta Kneza Mihajla.

Posle političkih sukoba izazvanih nepoštovanjem takozvanog “Turskog ustava” i abdikacije Miloša, a zatim i Mihajla Obrenovića, na narodnoj skupštini održanoj na Vračaru 14. septembra 1842, Aleksandar Karađorđević izabran je za kneza Srbije. Nakon priznavanja kneževske titule od strane Rusije i Turske, Knez Aleksandar se okrenuo reformama i uvođenju novih ustanova, kako bi se ubrzao razvoj srpske države. Donet je kodeks građanskog prava, uvedena stajaća vojska, osnovana topolivnica, unapređene su postojeće i osnovane nove škole, Narodna biblioteka i Narodni muzej.

U Mađarskoj revoluciji protiv austrijske vlasti 1848. u Vojvodini, učestvuju i čete dobrovoljaca iz Srbije pod komandom Stevana Knićanina, koje je kao pomoć Srbima u njihovoj borbi za autonomiju poslao Knez Aleksandar Karađorđević. Kao nastavak nacionalno-političkog pokreta iz 1848, razvila se panslavistička ideja o Jugoslovenskoj Kraljevini, koja je uz “Načertanije” Ilije Garašanina, četiri godine ranije napisan srpski politički program, uticala da osnov srpske spoljne politike postane svest o misiji oslobađanja svih južnoslovenskih naroda od austrijske i turske vlasti.

U unutrašnjoj politici, Knez Aleksandar dolazi u sukob sa članovima Sovjeta, što kulminira sazivanjem Svetoandrejske narodne skupštine u decembru 1858, koja je iznudila njegovu abdikaciju.

Posle silaska sa kneževskog trona, Knez Aleksandar se povukao na svoje imanje u blizini Temišvara (Rumunija). Njegov miran život poremetila je optužba da je za zaverenike u atentatu na Kneza Mihajla obezbedio novac i oružje. Osuda za delo koje nije učinio duboko ga je povredila. Dinastičke borbe su se još više rasplamsale, i Knez Aleksandar tek tada uzima aktivno učešće u njima. U svojim izjavama gnušao se pomisli na nedelo koje su mu pripisivali protivnici, boreći se svom snagom da na srpski presto ponovo dođe jedan Karađorđević. Knez Aleksandar Karađorđević umro je u Temišvaru, 3. maja 1885. Sahranjen je u Beču, a njegovi zemni ostaci preneti su 1912. umauzolej crkve svetog Đorđa, zadužbinu Kralja Petra I na Oplencu.

Njegovo Veličanstvo Kralj Petar I

Kralj Petar Prvi Karađorđević rođen je kao peto dete Kneza Aleksandra i Kneginje Perside (kćerke Vojvode Jevrema Nenadovića) na Petrovdan, 11. jula 1844. godine. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Beogradu, a dalje školovanje je nastavio u Švajcarskoj u zavodu Venel-Olivije u Ženevi. Po završenom školovanju septembra 1861, Knežević Petar se upisuje u pariski Kolež Sen Barb, a 1862. u čuvenu vojnu akademiju u Sen-Siru koju završava 1864. godine.

U Parizu se bavio fotografijom i slikarstvom, i usavršavao svoje vojničko i političko obrazovanje. Ono mu je otvorilo vidike ideja političkog liberalizma, parlamentarizma, demokratije i njenih institucija. Početkom 1868, sa svega 24 godine, Knežević Petar je u Beču štampao svoj prevod knjige engleskog političara i filozofa Džona Stjuarta Mila “O slobodi”, sa svojim predgovorom, koji će kasnije postati njegov politički program.

Posle ubistva Kneza Mihajla u maju 1868, politički krugovi bliski dinastiji Obrenović priključili su novom srpskom Ustavu i odredbu kojom se porodici Karađorđević zabranjuje povratak u otadžbinu i oduzima sva imovina.

Knežević Petar se pridružio Legiji stranaca francuske vojske 1870. i sa njom je učestvovao u ratu između Francuske i Pruske, zbog čega je odlikovan Ordenom Legije časti. Godine 1875. radio je na organizovanju i aktivno učestvovao u bosansko-hercegovačkom ustanku. Nakon neuspele Topolske bune 1877, vodio je živu političku aktivnost.

U leto 1883. godine na Cetinju se oženio Kneginjom Ljubicom – Zorkom, najstarijom kćerkom crnogorskog Knjaza Nikole. U tom braku rođeno je petoro dece: kćerke Jelena i Milena (umrla kao dete), i sinovi Đorđe (odrekao se prava nasledstva prestola 1909), Aleksandar i Andrija (umro kao dete). Posle kraćeg boravka u Parizu, porodica Karađorđević preselila se na Cetinje, gde je ostala sledećih deset godina. Zbog lošeg materijalnog položaja, Knežević Petar prodao je kuću u Parizu 1894, i nastanio se sa porodicom u Ženevi. Njegovi kontakti sa ljudima iz Srbije, naročito sa vođom radikala Nikolom Pašićem nikada nisu prestajali.

Tokom 1897, Knežević Petar odlazi u Rusiju, i biva primljen kod cara Nikolaja II. Tri godine kasnije pokušao je da se sporazume sa Kraljem Aleksandrom Obrenovićem o priznavanju prinčevske titule i povraćaju oduzete imovine, ali bez uspeha. Knežević Petar je još više pojačao svoju političku aktivnost za povratak u Srbiju. Godine 1901. nastojao je da stupi u bliže odnose sa Austro-Ugarskom, nudeći joj svoj politički program.

U noći između 28. i 29. maja 1903. oficiri zaverenici ubili su Kralja Aleksandra Obrenovića i Kraljicu Dragu. Vojska je na svoju ruku izvela državni udar i proglasila Kneževića Petra Karađorđevića za Kralja Srbije, što je svojim izborom potvrdila Narodna Skupština 15. juna. Posle 45 godina Karađorđevo potomstvo ponovo dolazi na čelo srpske države, čime počinje novi period u njenom razvoju. ”Želim da budem pravi ustavni Kralj Srbije” – rekao je Kralj Petar I u svom proglasu tokom polaganja zakletve.

Od samog početka svoje vladavine, Kralj Petar I suočio se sa ozbiljnim preprekama. Zemlja je bila rastrzana unutrašnjom političkom borbom, a Austro-Ugarska, isprva naklonjena novom srpskom Kralju, postala je ubrzo otvoreni neprijatelj Srbije, naročito posle krize izazvane aneksijom Bosne i Hercegovine 1908. godine.

Prvi balkanski rat protiv Turske 1912, i Drugi – protiv Bugarske 1913. – okončani su trijumfom srpske vojske pod vrhovnom komandom Kralja Petra I, i oslobađanjem Raške oblasti, Kosova, Metohije i Makedonije, i njihovim pripajanjem Srbiji.

Usled stalnih i teških napora u Balkanskim ratovima, zdravstveno stanje Kralja Petra I se pogoršalo, i on je 24. juna 1914. preneo kraljevska ovlašćenja na svog sina Prestolonaslednika Aleksandra. Mesec dana kasnije, Austro-Ugarska je objavila rat Srbiji, čime je započet Prvi svetski rat. Posle veličanstvenih pobeda na Ceru i Kolubari 1914, nakon ulaska Nemačke i Bugarske u rat 1915, srpska vojska bila je prinuđena na povlačenje i napuštanje zemlje. Albanska golgota ostavila je velikog traga na zdravlje ostarelog Kralja. On je ipak doživeo da dočeka konačnu pobedu i oslobođenje Srbije, i stvaranje nove države nastale ujedinjenjem Srba, Hrvata i Slovenaca.

Umro je 16. avgusta 1921. u Beogradu, a sahranjen je u svojoj zadužbini na Oplencu. Zbog svojih zasluga u Balkanskim ratovima i u Prvom svetskom ratu u srpskom narodu ostao je zapamćen kao Kralj Petar I Oslobodilac.

Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksandar I

Aleksandar I, jugoslovenski Kralj, drugi sin Kralja Petra I i Kneginje Zorke, rođen je na Cetinju 16. decembra 1888. Kum na krštenju bio mu je, preko izaslanika, ruski car Aleksandar II. Detinjstvo je proveo u Crnoj Gori, a osnovnu školu završio u Ženevi. Dalje školovanje nastavio je u vojnoj školi u Petrogradu, a potom u Beogradu. Nakon smrti Kralja Petra I, on stupa na presto Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Sudbinski preokret u životu mladog Princa Aleksandra nastupio je 1909, kada se njegov stariji brat, Princ Đorđe odrekao prava nasledstva prestola. Kao prestolonaslednik, Princ Aleksandar je pristupio reorganizaciji vojske, pripremajući je za konačan obračun sa Otomanskim Carstvom.

U Prvom balkanskom ratu 1912, Prestolonaslednik Aleksandar je kao zapovednik Prve armije vodio pobedonosne bitke na Kumanovu i Bitolju, a potom 1913. u Drugom balkanskom ratu bitku na Bregalnici. U Prvom svetskom ratu bio je vrhovni zapovednik srpske vojske u bitkama na Ceru i Kolubari 1914, kad je srpska vojska potpuno razbila vojsku Austro-Ugarske monarhije. Godine 1915. napadnuta od Austro-Ugarske, Nemačke i Bugarske, Srbija je podlegla u neravnopravnoj borbi. Sa mnogim gubicima srpska vojska se, zajedno sa starim Kraljem Petrom I i Prestolonaslednikom Aleksandrom povukla preko Albanije na ostrvo Krf, gde je reorganizovana.

Kada se Kralj Petar I zbog bolesti delimično povukao od vladarskih poslova, Prestolonaslednik Aleksandar je postao Regent. Posle oporavka i popune srpska vojska je iste godine odnela veliku pobedu na Solunskom frontu, na Kajmakčalanu. Završne operacije proboja Solunskog fronta u jesen 1918, srpska vojska je izvršila pod vrhovnom komandom Regenta Aleksandra, sa odličnim komandnim kadrom u koji spadaju vojvode Živojin Mišić, Stepa Stepanović i Petar Bojović.

Posle vojničkih došli su i državnički uspesi. Nakon odluka srpske Narodne skupštine i Narodnog Vijeća u Zagrebu, Regent Aleksandar je proglasio ujedinjenje Srba, Hrvata i Slovenaca u jednu državu, 1. decembra 1918. Ovim činom ostvareni su ideali o ujedinjenju južnih Slovena, za koje su se zalagali njegov otac i deda.

Posle smrti Kralja Petra I 16. avgusta 1921, Regent Aleksandar je postao Kralj Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. 1922. godine oženio se princezom Marijom od Rumunije. U tom braku rođena su tri sina – Petar, Tomislav i Andrej.

Na planu unutrašnje politike, u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca (SHS) došlo je do ozbiljne državne krize izazvane zaoštrenim partijskim i međunacionalnim odnosima. Zbog atentata u Narodnoj skupštini i haotičnog stanja u zemlji Kralj Aleksandar I ukida Ustav 1929, a zatim menja naziv države Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Kraljevina Jugoslavija, i umesto nasleđenih istorijskih pokrajina, reorganizuje državnu upravu stvarajući devet banovina. Pošto je Kralj procenio da su se političke prilike u zemlji smirile, proglašen je 1931. novi Ustav, poznat kao „Oktroisani ustav“. Uveren da će se državna kriza trajno rešiti tek stvaranjem jugoslovenske nacije, Kralj Aleksandar I je pokušao da taj cilj ostvari sprovođenjem politike tzv. „integralnog jugoslovenstva”, koja se pokazala kao neuspešna.

U spoljnoj politici, intenzivno je radio na sklapanju međudržavnih odbrambenih saveza usmerenih protiv sila koje su težile reviziji Versajskog sistema mirovnih ugovora. Njegovom zaslugom stvorena je 1921. Mala Antanta (Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, Rumunija i Čehoslovačka). Savez sa Francuskom sklopljen je 1927, a 1934. obrazovan je savez između Jugoslavije, Rumunije, Turske i Grčke.

Prilikom državne posete Francuskoj, u koju je otputovao da bi učvrstio odbrambeni savez protiv nacističke Nemačke, Kralj Aleksandar I ubijen je u Marseju, 9. oktobra 1934. zajedno sa francuskim ministrom inostranih poslova gospodinom Lujom Bartuom. Njegova smrt duboko je potresla čitavu Jugoslaviju, a njegovo telo ispratile su stotina hiljada ljudi čitavim putem do Oplenca, gde je sahranjen u mauzoleju crkve Svetog Đorđa zadužbine Kralja Petra I. Narodna skupština i Senat Kraljevine Jugoslavije nazvali su ga Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj.

Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II

Њ.В. Краљ Петар II (1923 - 1970)

Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II od Jugoslavije bio je prvorođeni sin Kralja Aleksandra I i Kraljice Marije od Jugoslavije. Kralj Petar II rođen je u Beogradu 6. septembra 1923. godine, a kršteni kum mu je bio kralj Džordž V. Njegovo obrazovanje započelo je u Kraljevskom Dvoru u Beogradu, nakon čega je pohađao školu Sandroid u Engleskoj, koju je napustio nakon ubistva svog oca 1934. godine. Pošto je Kralj Petar II imao 11 godina i bio maloletan u vreme atentata na svog oca, formirano je Namesništvo sastavljeno od tri namesnika, među kojima je bio i njegov stric, Princ Pavle Karađorđević.

Početak Drugog svetskog rata 1939. stavio je Kraljevinu Jugoslaviju pred tešku odluku: da li da pristupi Trojnom paktu (Nemačka – Italija – Japan) ili da se suprotstavi neuporedivo snažnijem neprijatelju. Odluka Princa Pavla da potpiše ponuđeni ugovor naišla je na žestoke proteste u zemlji, koji su 27. marta 1941. doveli do krize vlade i državnog udara. Kralj Petar proglašen je punoletnim, i odmah preuzeo ovlašćenja od Namesništva.

Jugoslovenska vojska nije mogla da se odupre predstojećoj invaziji nacističke Nemačke koja je usledila: Jugoslavija je bila okupirana za 11 dana. Kralj Petar II bio je primoran da zajedno sa vladom emigrira, prvo u Grčku i Palestinu, a zatim u Egipat. U junu 1941. stigao je u Englesku, gde je prihvaćen kao simbol protivljenja nacizmu. Za vreme svog izbeglištva Kralj Petar II je dovršio školovanje u Kembridžu, nakon čega se pridružio engleskom Kraljevskom vazduhoplovstvu (RAF).

Uprkos slomu jugoslovenske vojske u zemlji su oformljena dva suparnička pokreta otpora. Prvi je bio rojalistički na čelu sa generalom Dragoljubom (Dražom) Mihailovićem, Ministrom odbrane vlade u izgnanstvu. Drugi je bio komunistički partizanski pokret, koji je vodio komunista Josip Broz – kasnije poznatiji kao Tito. Posledica je bio krvavi građanski rat.

Saveznici su najpre podržavali Mihailovića, a onda su se preorijentisali na Tita. Godine 1944, u pratnji sovjetskih tenkovskih brigada, partizani su ušli u Beograd i oformili komunističku vladu. Naredne godine, u novembru, monarhija je nezakonito, bez referenduma ukinuta, a Jugoslavija se preobrazila i tokom više od četiri decenije ostala totalitarna jednopartijska država pod vlašću komunističke partije.

Kralj Petar II nikada nije abdicirao. Godine 1947. komunistička vlast je oduzela državljanstvo i konfiskovala imovinu Kraljevskoj Porodici. U izgnanstvu je prvo živeo u Londonu sa svojom suprugom (1944. godine oženio se Princezom Aleksandrom od Grčke i Danske, kćerkom Nj.V. Kralja Aleksandra od Grčke i Aspazije Manos) i sinom Aleksandrom, rođenim 1945. godine. Poslednje godine života proveo je u Americi.

Posle duge i teške bolesti umro je u denverskoj bolnici 3. novembra 1970, a sahranjen je u crkvi Svetog Save u Libertvilu. On je jedini kralj sahranjen u Sjedinjenim Američkim Državama. Njegovi posmrtni ostaci su preneti u Zadužbinsku Crkvu Svetog Đorđa na Oplencu 26.maja 2013.

Jelena Petrović

Jelena Petrović, rođena Jovanović bila je supruga Vrhovnog Vožda Đorđa Petrovića Karađorđa, vođe Prvog srpskog ustanka i osnivača dinastije Karađorđević. Rodila se u selu Masloševo 1765. ili 1771. godine. Bila je kćerka Bosiljke i jaseničkog oborkneza Nikole Jovanovića. Rano je ostala bez majke, a kasnije su joj otac i dva brata poginuli kao hajduci, tako da je živela kod tetke Bisenije u selu Jagnjilu.

Za Đorđa Petrovića udala se 1785. godine. Rodila je sedmoro dece: Simu (preminuo odmah posle rođenja), Savu, Saru, Poleksiju, Stamenku, Aleksu (umro sa 29 godina u Kišinjevu, današnja Rumunija) i Karađorđevog naslednika Aleksandra, kasnije Kneza Srbije. Bila je venčana kuma knezu Milošu i kneginji Ljubici. Duže vreme je provela u manastiru Krušedolu u Sremu.

Po slomu Prvog srpskog ustanka sa Karađorđem i decom ide iz Srbije. Nakon ubistva muža živela je u strahu od odmazde nad njenom porodicom. Uprkos tome, kako neki izvori svedoče, pisala je Milošu Obrenoviću „Svetlešem Knjazu i Vispokopočitajšejem kumu" da joj odobri povratak kući, ne želeći da udovolji zahtevima Rusije da se sa decom preseli čak u Novomirgorod. Knez Miloš odugovlači sa odobravanjem, a nakon što je svrgnut s prestola, on i Jelena se i sreću u Vlaškoj 1839, kada ga je ukoravala „za nepravdu koju joj je učinio".

U Beograd stiže pre sina Aleksandra i njegove porodice. Pošto je za vladara ustoličen knez Mihailo, Jeleni je dodelio penziju od 1.500 talira godišnje. Novine beleže „u Beogradu je primala brojne posete onih koji su želeli da joj požele dobrodošlicu", a odlazila je i u Topolu, na grob muža.

Upokojila se u dubokoj starosti, u Beogradu 9. februara (29. januara po starom kalendaru) 1842. godine. Opelo je, u tek izgrađenoj Sabornoj crkvi u Beogradu služio mitropolit Petar, a pokojnicu je do Varoš-kapije ispratio knez Mihailo. Njegova majka, kneginja Ljubica, išla je za kovčegom svoje kume sve do Topole, gde je sahranjena, dok se uz put skupljao narod da oda poštu Karađorđevoj udovici.

Novine Serbske beleže da se po svim selima kroz koja je sprovod prolazio i duž celog puta, bez obzira na zimu, iskupljao narod sa „sviju strana i meštani, i staro i mlado", da poslednji put, isprate Gospođu Jelenu, udovicu Karađorđevu, da joj „daju za dušu" a mnogi i da nastave za kolonom.

Kneginja Persida Karađorđević

Persida Karađorđević (15. februar 1813 – 29. mart 1873) bila je Kneginja Srbije, supruga vladajućeg Kneza Srbije Aleksandra Karađorđevića.

Persida je rođena u Brankovini, kao kćerka vojvode Jevrema Nenadovića i Jovanke Milovanović. Njen deda po ocu bio je Jakov Nenadović, prvi ministar unutrašnjih poslova ustaničke Srbije, a deda po majci, Mladen Milovanović, bio je prvi ministar odbrane.

Sa 17 godina, 1. juna 1830. u Hotinu u Besarabiji, udala se za Aleksandra Karađorđevića, sina Karađorđa Petrovića, koji je 1842. godine izabran za kneza Srbije.

Sa Knezom Aleksandrom imala je desetoro dece: ćerke Poleksiju, Kleopatru, Jelenu i Jelisavetu (umrla u detinjstvu), i sinove Aleksija, Svetozara, Andreja (sva trojica umrli kao deca), Petra, Đorđa i Arsena.

U Srbiji tog doba osećao se uticaj Kneginje Perside, kako u politici tako i u kulturi.Za nju se vezuje osnivanje prvog srpskog pozorišta 1847. godine. Na njenu inicijativu podignuta je crkva Svetog Ilije u Sokobanji, a crkvi Vaznesenja Gospodnjeg u Mionici darovala je skupoceni krst.

Za dobrotvorni rad, humanost i kulturnu delatnost sultan Abdul Medžid dodelio joj je Orden padišahovog portreta 1864. godine. Za tadašnji život prestonice bila su značajna česta umetnička posela koja je priređivala.

Knez Aleksandar je 1858. godine došao u sukob sa članovima Državnog saveta i konačno bio prisiljen da abdicira, nakon čega se njegova porodica preselila u Temikšvar.

Kneginja Persida umrla je 29. marta 1873. u 60. godini u Beču. 1912. godine. Njen sin, Kralj Petar I, naredio je da se posmrtni ostaci nje i Kneza Aleksandra prebace u crkvu Svetog Đorđa na Oplencu.

Kneginja Zorka Karadjordjevic

Ljubica-Zorka Karađorđević (devojačko Petrović; 1864-1890) bila je najstarija kćerka crnogorskog Kneza, kasnije Kralja Nikole I Petrovića i supruga Petra I Karađorđevića (Kralja Srbije od 1903. do 1918. i Kralja Srba, Hrvata i Slovenaca od 1918. do 1921. godine.).

Rođena je 11/23. decembra 1864. godine na Cetinju. Na krštenju na dan Svetog Save kum joj je bio srpski Knez Mihailo Obrenović koga je u Cetinju na krštenju zastupao državni savetnik Đorđe Đoša Milovanović (1813-1885). Radi uspostavljanja dobrosusedskih odnosa Srbije i Crne Gore i ostvarenja narodnog jedinstva, dato joj je ime Ljubica-Zorka, da bude simbol ljubavi i zore novog vremena. Bila je prvo od ukupno dvanaestoro dece crnogorskog Kneza Nikole I Petrovića i kneginje Milene.

Detinjstvo do 11 godine provela je na Cetinju, gde su je obrazovali cetinjski učitelji i Švajcarkinja, gospođa Najkom. Kneginju Zorku su 1875. godine poslali u Rusiju da u Smoljnskom Institutu (gde su se vaspitavale devojke iz najuglednijih porodica ruske aristokratije) nastavi svoje školovanje. Po završetku školovanja vratila se na Cetinje. Početkom 1883. na Cetinje dolazi Knez Petar Karađorđević. Namera mu je bila da se na Cetinju oženi, zbliži sa Crnogorcima i da se tu doseli i živi sa porodicom. Zaprosio je mladu i lepu Kneginju. Dolazak Petra Karađorđevća na Cetinje i njegova veridba s Kneginjom Zorkom Petrović-Njegoš nije bila po volji protivnicima ovih dveju dinastija, ali je zato taj čin s radošću prihvatio srpski i crnogorski narod koji je u krvnom srodstvu gledao potvrdu za buduću zajednicu. U Cetinjskom manastiru 30. jula 1883. godine obavljeno je venčanje Kneginje Zorke (19 godina) i Petra Karađorđevića (39 godina). Svadbeno veselje, kao i prethodna veridba, priređeno je po narodnoj tradiciji, s mnogobrojnim gostima koji su jedva mogli da se smeste na mali prostor Cetinja.Knez Petar i Kneginja Zorka otputovali su na dan venčanja, po podne, za Pariz, na svadbeni put. Po povratku s puta, kneževski par nastanio se na Cetinju. Tu, u cetinjskom miru, podizali su decu. Kneginja Zorka je Petru I Karađorđeviću rodila petoro dece:

·Jelenu, rođenu 23. oktobra (4. novembra) 1884. godine. Bila je supruga Velikog Kneza Ivana Konstantinoviča. Sa decom je 1917. godine srećno izbegla sudbinucarske porodice zahvaljujući svojoj hrabrosti i snalažljivosti, kao i pomoći srpskog poslanika u Sankt Petersburgu g. Miroslava Spalajkovića, dok je njen suprug,kao najbliži rođak carske porodice Romanov, streljan. Umrla je 1962. godine.

· Milenu, rođenu 26. aprila 1886, umrlu kao dete 22. decembra 1887.

· Đorđa, rođenog 27. avgusta (8. septembra) 1887. godine. Odustao je od svog prava na presto 1909. godine u korist mlađeg brata Aleksandra. Umro je 1972.godine.

· Aleksandra, rođenog 4. decembra (16. decembra) 1888. godine. Bio je drugi Kralj Srba, Hrvata i Slovenaca (1921-1929), a kasnije Kralj Jugoslavije (1929-1934). Ubijen je u Marseju, 1934. godine.

· Andriju, rođenog i umrlog 1890. godine.

Karađorđevići su živeli na Cetinju dok im tamošnja rezidencija nije postala tesna. Tada su odlučili da sagrade novu, na barskoj obali. Nazvana je Topolica, po Petrovom rodnom mestu Topola u Srbiji i ista se nalazi na barskoj rivi. Na dva visoka jarbola, u uglovima dvorišta, vijorile su se srpska i crnogorska zastava.

Glavna preokupacija Kneginje Zorke bila je da njen suprug postane Kralj Srbije, te je stalno bila trudna u nameri da pretendentu na srpski presto ostavi što više potomaka. Umrla je 4/16. marta 1890. godine, ubrzo posle porođaja i rođenja poslednjeg sina Andrije, koji je takođe preminuo nekoliko dana posle svoje majke. U želji da pomogne svojoj supruzi, Petar I pozvao je lekare iz Beča, ali nesretnoj Kneginji nije bilo pomoći. Umrla je sa rečima: „Biće Kralj!“, misleći na Petra Karađorđevića, što se i ostvarilo 13 godina kasnije nakon Majskog prevrata. Sahranjena je na Cetinju, kod manastira Sveti Petar, ali kada je izgrađena Zadužbina kralja Petra I na Oplencu, preneta je tamo 15. marta 1912. godine. Iako je kratko živela, Kneginja Zorka je ostavila veliki trag u istoriji kao spona Srbije i Crne Gore i kao majka jugoslovenskog kralja Aleksandra I Karađorđevića.

Trinaest godina posle njene smrti, njen otac, Nikola I, čestitao je 6. juna 1903. godine svome zetu Petru Karađorđeviću dolazak na presto Srbije ovom depešom: „Naše jednomišljenje i krvna veza koja nas spaja jemstvo je Srpstvu za večito i nerazdjeljivo bratstvo Srbije i Crne Gore. To će bratstvo ostati na vijekove svijetlo, sveto, nepomućeno i spasavajuće za naš narod. Za to se bratstvo za prestolom Višnjega mole duše naših srpskih mučenika; tome bratstvu i slozi srpskoj bdiće i anđeoska duša moje Zorke, tvoje supruge, čija krv i ljubav vezaće navijek tvoje i moje sinove“.

Njeno Veličanstvo Kraljica Marija

Njeno Veličanstvo Kraljica Marija od Jugoslavije bila je kći Nj.V. Kralja Ferdinanda i Nj.V. Kraljice Marije od Rumunije, kćerke Nj.K.V. Princa Alfreda, Vojvode od Edinburga, sina Kraljice Viktorije Ujedinjenog Kraljevstva. Rođena je u Goti, u Turingiji (Nemačka), 9. januara 1900, a preminula u Londonu 22. juna 1961. godine.

Ime je dobila po babi po majci, Velikoj Kneginji Mariji Aleksandrovnoj od Rusije, a u porodici su je od milošte zvali Minjon, kako bi se razlikovala od majke. Posle smrti Nj.V. Kralja Karola I 1914. godine, njeni roditelji postaju Kralj i Kraljica Rumunije, pa se i Princeza Marija seli sa porodicom u ovu zemlju, koja postaje njena nova otadžbina.

Za vreme Prvog svetskog rata radila je kao bolničarka, zajedno sa majkom i dve sestre.

Dana 8. juna 1922. godine u Beogradu, Njeno Veličanstvo udala se za Nj.V. Kralja Aleksandra I Karađorđevića. Njihov brak predstavljao je ne samo ličnu zajednicu, već i snažnu dinastičku vezu između Domova Karađorđevića i Hoenzolern-Zigmaringen. Kraljevski Par dobio je tri sina: Nj.K.V. Prestolonaslednika Petra, (potonjeg Nj.V. Kralja Petra II, oca Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra II), Nj.K.V. Kraljevića Tomislava i Nj.K.V. Kraljevića Andreja.

Po dolasku u Jugoslaviju, Kraljica Marija je brzo stekla duboku naklonost naroda, poznata po skromnosti, toplini i požrtvovanosti. Aktivno je učestvovala u javnom životu, naročito na polju socijalne zaštite, prosvete, kulture i pre svega – humanitarnog rada.

Osnivala je i pomagala bolnice, škole, domove za decu bez roditeljskog staranja i studentske domove, kao i dobrotvorne ustanove širom Kraljevine. Ubrzo nakon venčanja, zajedno sa svojim suprugom, osnovala je dobrotvornu organizaciju nazvanu „Kraljev fond“, sa ciljem podrške siromašnim učenicima. Bila je veliki zagovornik obrazovanja i osnaživanja žena, podsticala rad ženskih udruženja i inicijativa koje su poboljšavale njihov društveni položaj. Bila je i pokroviteljka umetnosti i kulture, podržavala srpske umetnike, književnike i kulturna društva, čuvala nacionalnu tradiciju i istovremeno podsticala savremeno obrazovanje. Između ostalih organizacija, bila je pokroviteljka Kola srpskih sestara, jedne od naših najstarijih patriotskih i humanitarnih organizacija, kao i Crvenog krsta Jugoslavije.

Duboko posvećena humanitarnom radu, Kraljica Marija je predano radila da pruži pomoć siročadi, siromašnima i ratnim veteranima. Lično je obilazila bolnice, škole i ustanove, pružala utehu i ohrabrenje. Živela je jednostavno, često se mogla videti kako sama vozi automobil (bila je prva žena u Jugoslaviji koja je vozila, neretko i svoga supruga, Nj.V. Kralja Aleksandra I), bavila se vrtlarstvom ili radila u polju u narodnoj nošnji. To je još više učvrstilo njenu sliku skromne i milosrdne Kraljice bliske svome narodu. Bila je dobro obrazovana, govorila je više jezika i volela slikarstvo i vajarstvo.

Posle tragičnog ubistva njenog supruga, Nj.V. Kralja Aleksandra I, u Marselju 9. oktobra 1934. godine, Kraljica Marija nastavila je da se stara o sinovima i u narodu je postala poznata kao Kraljica Majka – titula koju je prihvatio čitav narod. Uprkos velikoj žalosti, ostala je posvećena majka i moralni oslonac zemlje, nastavljajući i svoj humanitarni rad.

Tokom Drugog svetskog rata, iako prisiljena da napusti otadžbinu i živi u egzilu sa ostalim članovima Kraljevske porodice Srbije, Kraljica Marija je ostala je duboko povezana sa stradanjem jugoslovenskog naroda, saosećala je i pokušala da olakša patnje. Aktivno je sarađivala sa Crvenim krstom i drugim organizacijama, šaljući pomoć Jugoslovenima i našim ratnim zarobljenicima u nemačkim logorima. Kako okupatori ne bi otkrili njen identitet, pa zbog toga i potencijalno stopirali pakete pomoći, pošiljke je potpisivala pseudonimom „Marija K. Đorđević“.

Po završetku rata, iako Nj.V. Kralj Petar II nikada nije abdicirao, monarhija je 29. novembra 1945. ukinuta nelegalnim aktom komunističke diktature. Kraljevska Porodica bila je primorana na izgnanstvo, a 8. marta 1947. godine nezakonitim ukazom Predsedništva FNRJ, svim njenim članovima, uključujući i Kraljicu Majku, oduzeto je državljanstvo i konfiskovana je celokupna njihova privatna imovina.

Kraljica Marija je živela skromno i povučeno na svom imanju u Kentu, u Engleskoj. Iako daleko od Otadžbine, nastavila je dobrotvorni rad i dostojanstveno obavljala svoju dužnost. Njenom zaslugom srpska pravoslavna zajednica u Londonu dobila je dostojanstven hram – Crkvu Svetog Save, glavnu i najveću srpsku pravoslavnu crkvu u Velikoj Britaniji, koja je otkupljena od Anglikanske crkve zahvaljujući Kraljici.

Za humanitarni rad general Šarl de Gol, predsednik Francuske, odlikovao ju je 1959. godine Velikim krstom Legije časti. Pored toga, Njeno Veličanstvo odlikovana je brojnim visokim domaćim i stranim priznanjima za javnu i humanitarnu službu, među kojima su: Dama Velikog krsta Ordena Karađorđeve zvezde i Ordena Jugoslovenske krune (Kraljevina Jugoslavija), Dama Velikog krsta Ordena Karola I i Ordena Krune (Rumunija), Veliki krst Ordena Belog lava (Čehoslovačka, 4. april 1937) i Veliki krst Kraljevskog ordena Svetog Aleksandra (Bugarska, veliki krst sa dijamantima, 1934).

Njeno Veličanstvo Kraljica Marija preminula je u Londonu 22. juna 1961. godine. Prvobitno je sahranjena na Kraljevskom groblju u Frogmoru, kod Vindzora. Zahvaljujući naporima njenog unuka, Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra, koji je ispunio zavet svog oca i pradede, Kralja Petra II i Kralja Petra I, njeni posmrtni ostaci su, uz najviše počasti, ekshumirani i 29. aprila 2013. preneti u Dvorsku kapelu Svetog Andreja Prvozvanog u Beogradu. Uoči povratka u Otadžbinu, u Ujedinjenom Kraljevstvu je služeno opelo u Crkvi Svetog Save u Londonu, upravo onom hramu koji je ona podarila srpskom narodu. Dana 26. maja 2013. godine, njeni posmrtni ostaci preneti su u Kraljevski mauzolej na Oplencu u Topoli, tokom svečane državne sahrane. Sahranjena je pored supruga, Nj.V. Kralja Aleksandra I, i drugih članova Kraljevske porodice, da počiva u svojoj zemlji, među narodom koji ju je iskreno voleo.

Njeno Veličanstvo Kraljica Marija pamti se kao jedna od najvoljenijih članica Kraljevske Porodice Karađorđević. Svojom smernošću, dobročinstvom i neumornom službom, oličavala je vrline dužnosti, saosećanja i moralne snage. Posvećenošću humanitarnom radu, kulturnom i prosvetnom napretku i svojom bliskošću sa narodom, zauzela je trajno mesto u srcima pokolenja Srba i Jugoslovena.

Njeno Veličanstvo Kraljica Aleksandra

Njeno Veličanstvo Kraljica Aleksandra bila je kćerka Nj.V. Kralja Aleksandra I od Grčke i Nj.K.V. Princeze Aspazije od Grčke i Danske (rođene kao Aspazija Manos). Rođena je u Atini, u Grčkoj, 25. marta 1921. godine i bila je jedino dete svojih roditelja.

Njena majka Aspazija poticala je od uglednih grčkih fanariotskih porodica iz Carigrada, potomaka vladajućih knezova Vlaške i Moldavije. Kralj Aleksandar i Aspazija Manos venčali su se 17. novembra 1919. godine. Nesrećnim slučajem, Kralj umire od sepse 25. oktobra 1920, pet meseci pre rođenja ćerke.

Zbog političkih previranja u Grčkoj, Aleksandra nije postala de jure Kraljica ove zemlje odmah po rođenju. Nakon povratka njenog dede, NjV Kralja Kontantina I, na presto Grčke, te usvajanja neophodnog zakona i Kraljevskog dekreta jula 1922. godine, Aleksandri i njenoj majci Aspaziji su priznate titule Njihovih Kraljevskih Visočanstava Princeza od Grčke i Danske.

Školovala se u Engleskoj – prvo u Vestfildu, a zatim u školi Hitfild. Posle završenog školovanja, Princeza Aleksandra je živela kod g-đe Ozan u Parizu, a po povratku monarhije 1935. i u rodnoj Grčkoj, kao i u vili svoje majke u Veneciji, nazvane „Rajski vrt“.

1940. godine Italija napada Grčku. Invazijom nacističke Nemačke 1941. godine na ovu zemlju, zajedno sa ostalim članovima Kraljevske porodice Grčke predvođene NjV Kraljem Đorđem II, Princeza Aleksandra odlazi u izgnanstvo.

Nakon boravka na Kritu i u Južnoj Africi, Princeza Aleksandra sa majkom dolazi u London, gde u Klubu savezničkih oficira 1942. godine upoznaje budućeg muža, NjV Kralja Petra II od Jugoslavije.

Kralj Petar II i Kraljica Aleksandra venčavaju se 20. marta 1944. u Ambasadi Jugoslavije u Londonu, kumovi su bili Kralj Džordž VI od Ujedinjenog Kraljevstva i Kralj Đorđe II od Grčke.

Svoje jedino dete, sina NjKV Prestolonaslednika Aleksandra, rodila je u Londonu, 17. jula 1945. u hotelu „Kleridžiz“ u apartmanu 212, privremeno proglašenim jugoslovenskom teritorijom.

Iako Kralj Petar II nikada nije abdicirao, nelegalnim aktom komunističke dikature monarhija je ukinuta 29. novembra 1945. godine. Kraljevska porodica primorana je na život u izgnanstvu, a on nije bio nimalo lak.

Često se pogešno kaže da ona nikada nije kročila na tlo Jugoslavije, ali je tačno da u stvari kao Kraljica nije nikada bila. Naime, kada je Italija napala Grčku oktobra 1940. godine, Princeza Alksandra i njena majka bile su u Veneciji. Po izbijanju rata, kreću za Grčku i na tom putovanju staju u Beogradu, gde im je na železničkoj stanici priređen i svečani doček.

Kraljica Alekandra umrla je 30. januara 1993. godine u Istočnom Saseksu u Engleskoj. Bila je sahranjena 7. februara 1993. godine na Kraljevskom groblju palate Tatoi u blizini Atine.

Zahvaljujući zalaganju njenog sina, Prstolonaslednika Aleksandra, koji je ispunio zavet oca i pradede, kraljeva Petra II i Petra I, njeni posmrtni ostaci su uz najviše počasti ekshumirani i 9. maja 2013. preneti u Dvorsku kapelu Svetog Andreja Prvozvanog u Beogradu. U okviru Državne sahrane, preneta je u Kraljevski mauzolej Karađorđevića na Oplencu u nedelju 26. maja 2013. godine, da najzad počiva u zemlji čija je Kraljica bila.

Dvorski kompleks

Kao veliki ljubitelj arhitekture i umetnosti, Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksandar I izgradio je, svojim ličnim sredstvima, Dvorski kompleks, dragulj istorijskog nasleđa Srbije, koji čine dva stilski i idejno različita dvorska zdanja – Kraljevski i Beli dvor, kao i dvorski park – remek-delo pejzažne arhitekture.

Kraljevski dvor kao najdominantniji objekat na prostoru dvorskog kompleksa bio je dom kraljevske porodice od 1929. godine kada je gradnja privedena kraju. Zamisao o podizanju novog vladarskog doma i njegovom izmeštanju iz središta grada u mirnije i prisnije okruženje potekla je od Kralja Aleksandra I Karađorđevića lično, neposredno uoči njegovog venčanja s rumunskom Princezom Marijom, 1922. godine. Za lokaciju svoje porodične kuće, kralj je odabrao najviši breg Dedinja, koji je istovremeno i izolovan, ali i dominantan u široj vizuri Beograda. Kraljevski dvor objedinjuje elemente srpsko-vizantijske arhitekture, balkanske varoške kuće i evropske aristokratske vile. Glavni arhitekta bio je Živojin Nikolić, koji se znatno oslanjao na svoje kolege – Nikolaja Krasnova i Viktora Lukomskog – emigrante iz Rusije koji su posle Oktobarske revolucije, uz blagoslov kralja Aleksandra I, u Srbiji našli sigurno utočište.

Kao veliki poštovalac umetnosti i kao čovek koji je podržavao umetnike, Kralj Aleksandar se brižno bavio stvaranjem dvorske umetničke kolekcije za koju je od ličnih sredstava kupovao dela domaćih autora i starih evropskih majstora. Danas se u dvorskom kompleksu mogu viteti dela Paje Jovanovića, Tome Rosandića, Ivana Meštrovića, Jovana Bijelića, Palme Vekija, Ivana Ajvazovskog, Žana Baptista Karpoa, Antonia Kanaleta, Nikole Pusena, Sebastijana Burdona i mnogih drugih.

Dvorska kapela posvećena je Svetom Andreju Prvozvanom, svecu zaštitniku kraljevske porodice Karađorđević, njihovoj krsnoj slavi. Izgradnja kapele započeta je iste godine kada i Kraljevski dvor i s njim je povezana hodnikom sa kolonadom, koja posetiocima pruža prekrasan panoramski pogled na severni, zapadni i južni deo Beograda, te na negovane ružičnjake ispod terase. Dvorska kapela je izgrađena po uzoru na srednjovekovnu Kraljevu crkvu manastira Studenica, zadužbine kralja Milutina, i na Crkvu Sv. Andreja na reci Treska u Makedoniji, spomen-crkvy sina kralja Vukašina. Dvorsku kapelu oslikali su ruski majstori, koji su prethodno proputovali Srbijom kako bi se upoznali sa vrhunskim primerima našeg srednjovekovnog freskoslikarstva i preneli u Dvorsku kapelu neke od najpoznatijih i najlepših fresaka.

Ispred glavnog ulaza u Kraljev dvor pruža se lep pogled na paviljon koji je pravljen kao arhitektonski okvir za čuvenu skulpturu Ivana Meštrovića „Povijest Hrvata“, koja se nalazi u centru ovog paviljona. To je skulptura koju je Kralj sopstvenim sredstvima otkupio od Meštrovića za iznos koji je, u to vreme, bio prilično značajan. Bio je to njegov doprinos ideji o troimenom narodu, vizuelizacija njegove želje ujedinjenja Južnih Slovena u Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca. Bazen koji se nalazi ispred tog belvedera, nije pravljen kao bazen za kupanje, već kao reflektujuća površina, kao glatko vodeno ogledalo u kome će se videti odraz ovog objekta.

Put prema Kraljevskom dvoru vodi pored takozvane Slamnate kuće koja je napravljena po uzoru na seoske kuće Topole, odakle potiče rodonačelnik dinastije – vožd Karađorđe Petrović. To je prvi objekat koji je podignut u ovom kompleksu iz koje je Kralj Aleksandar I lično nadgledao izgradnju. Nakon završetka gradnje Kraljevskog dovra ovu kuću je koristila Kraljica Marija, koja je u njoj neko vreme imala svoj umetnički atelje, dok je kasnije Slamnata kuća služila kao učionica za kraljeva tri sina, Prestolonaslednika Petra i Kraljeviće Tomislava i Andreja.

Najveći deo nepreglednog dvorskog parka prekrivaju pažljivo projektovane parkovske celine engleskog stila pejzažne arhitekture, po kojima drveće, šiblje i cveće raste što više nalik na prirodu. Kontrast ovom konceptu pružaju cvetne leje, ružičnjaci i travnjaci koji okružuju dvorove uređeni u francuskom stilu koji odlikuje stroga, simetrična forma. Zasluga za ovo lepo lice Dvorskog kompleksa pripada Reneu Eduardu Andreu, koji je, zajedno sa svojim ocem bio zadužen za vrtnu arhitekturu čuvenog Versaja i neke od glavnih gradskih parkova Pariza.

Za razliku od Kraljevskog dvora, koji je uzdignut na najvišem vrhu brega i vidljiv iz okoline, Beli dvor, koji se nalazi u južnom delu Dvorskog kompleksa, ušuškan je i dobro sakriven od pogleda. Kralj Aleksandar I želeo je da ga sagradi kao rezidenciju za svoja tri sina, Prestolonaslednika Petra (budućeg Kralja Petra II) i Kraljeviće Tomislava i Andreja, a zvanični konkurs za izgradnju raspisan je u proleće 1934. godine. Na konkursu je, sa svojim projektom u neoklasičnom stilu, pobedio beogradski arhitekta Aleksandar Đorđević. Međutim, samo dva meseca nakon što je izgradnja Belog dvora započeta, kralj Aleksandar I je tokom zvanične posete Francuskoj, 9. oktobra 1934. godine, ubijen u atentatu u Marselju. Izgradnja je, ipak, nastavljena i Beli dvor je završen 1937. godine.

Zdanje Belog dvora zadivljuje posetioce svojom jednostavnošću, plemenitom elegancijom, ravnotežom i simetričnom preciznošću dizajna. Njegovi unutrašnji zidovi bogato su ukrašeni remek-delima likovne umetnosti evropske dekoracije. Od ulaska u hol, pa preko centralne sale, dvorske trpezarije, Zlatnog salona, pa sve do Malog salona i biblioteke, posetioci se upoznaju sa delovima nameštaja i drugih elemenata enterijera u stilu Luja XV i Luja XVI.

Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar trajno se vratio u svoju domovinu, posle skoro 60 godina života u izgnanstvu, na svoj rođendan, 17. jula 2001. godine, zajedno sa svojom suprugom, Nj.K.V. Princezom Katarinom i njegova tri sina Prinčevima Petrom, Filipom i Aleksandrom.

Nakon povratka Prestolonaslednika Aleksandra i Princeze Katarine u Srbiju u Dvorskom kompleksu organizovani su brojni humanitarni i kulturni događaji: Božićni i Uskršnji prijemi za decu bez roditeljskog staranja, Konferencije srpske medicinske dijaspore, prijemi za najbolje učenike srednjih škola iz Srbije i Republike Srpske, kao i mnogi umetnički i kulturni događaji.

Jedna od prvih odluka Prestolonaslednika Aleksandra nakon povratka u otadžbinu bila je da otvori Dvorski kompleks za javnost i da omogući posetiocima da uživaju u ovom dragulju srpske istorije. Njihova Kraljevska Visočanstva nastoje da pozdrave svaku grupu posetilaca koja dolazi u obilazak, jer uživaju u susretu sa ljudima iz celog sveta, s kojima pričaju o srpskoj kulturi, lepoti Srbije i njenim divnim ljudima.

Dvorski kompleks posetili su mnoge poznate ličnosti iz zemlje i inostranstva, kao što su: Kralj Čarls III, Kralj Karl XVI Gustav i Kraljica Silvija od Švedske, Veliki Vojvoda Luksemburga, Princ Albert od Monaka, Kralj Konstantin i Kraljica Ana Marija od Grčke, Kralj Mihailo od Rumunije, Kralj Simeon od Bugarske, Patrijarh Pavle, Patrijarh Irinej, Patrijarh Porfirije i mnogi drugi.

ODGOVORI NA ČESTO POSTAVLjANA PITANjA

1. Da li je srpski Kraljevski presto upražnjen?

Kada je preminuo Kralj Petar II, njegov jedini sin, Prestolonaslednik Aleksandar, postao je novi Kralj. Prenos Kraljevstva bio je momentalan, bezuslovan i neopoziv. Dok je Kralj živ, njegov najstariji sin je Prestolonaslednik, bez obzira na to da li je punoletan ili ne. U trenutku smrti Prestolonasljednikovog oca Kralja Petra II, Prestolonaslednik postaje Kralj i starešina Kraljevske porodice.

Starešinstvo nad Kraljevskom porodicom i funkcija, kao i dostojanstvo Kralja spojeni su u istoj ličnosti. Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar trenutno ne koristi zvanično titulu Kralja, ali to nema nikakvog uticaja na njegov položaj i prava. Položaj i pravo Kralja mogu se napustiti samo činom formalne abdikacije, u kom slučaju dotadašnji Prestolonaslednik automatski postaje novi Kralj.

2. Kako se u Srbiji nasleđuje presto?

Nasleđe se prenosi u muškoj primogenituri, što znači od oca na najstarijeg sina, sve dok postoji direktna linija nasleđivanja. Ako se direktna linija prekine, načelo primogeniture se ponovo uspostavlja po starešinstvu prvorodstva među braćom poslednjeg Monarha.

To znači da redosled rođenja dece Monarha uslovljava redosled njihovog prava na nasleđe prestola i da po tom načelu ne postoji komponenta izbora niti autonomne volje. U slučaju formalne abdikacije bilo kog člana Kraljevske porodice na njegovo mesto u redosledu nasleđivanja, to mesto automatski pripada sledećem članu Kraljevske porodice po starešinstvu prvorodstva.

Izuzetno, ovo se pravilo može i drugačije urediti voljom Monarha koji nema direktnog potomstva.

U Kraljevskoj porodici Srbije, po stanju meseca oktobra 2026. godine, redosled nasleđivanja je sledeći:

Monarh (Aleksandar II) (17. juli 1945. godine)
1. Nj.K.V. Princ Naslednik Filip (15. januar 1982. godine)
2. Nj.K.V. Princ Stefan (25. februar 2018.)
3. Nj.K.V. Princ Aleksandar (15. januar 1982. godine)
4. Nj.K.V. Princ Marko Aleksandar (13.oktobar 2026. godine)
5. Nj.K.V. Princ Nikola
6. Nj.K.V. Princ Đorđe

7. Nj.K.V. Princ Mihailo
8. Nj.K.V. Princ Vladimir
9. Nj.K.V. Princ Dimitrije

3. Ko danas sačinjava Kraljevski Dom Srbije i Jugoslavije?

Kraljevska porodica Karađorđević ima svoju Stariju liniju koja proizilazi direktno od Karađorđa preko njegovog sina Kneza Aleksandra, unuka Kralja Petra I, praunuka Kralja Aleksandra I, čukununuka Kralja Petra II i čukun-čukununuka, sadašnjeg starešine Kraljevske porodice, Aleksandra.

Starija linija takođe uključuje sve direktne potomke bilo kog Kralja iz porodice Karađorđević, što se u ovom trenutku odnosi na direktne potomke Kralja Aleksandra I i Kralja Petra II. Starija linija Kraljevske porodice danas se grana na tri strane. Granu blaženopočivšeg Kralja Petra II koja je vladajuća i danas je predstavljaju Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar, njegovi sinovi Prinčevi Petar, Filip i Aleksandar i njegova supruga Princeza Katarina.

Granu blaženopočivšeg Kraljevića Tomislava predstavljaju njegovi sinovi Princ Nikola sa svojom suprugom Princezom Ljiljanom i kćerkom Princezom Marijom, Prinčevi Đorđe i Mihajlo, kćerka Princeza Katarina (g-đa Dezmonda de Silve) i Princeza udova Linda.

Granu blaženopočivšeg Kraljevića Andreja predstavljaju njegovi sinovi Princ Vladimir sa svojom suprugom Princezom Brigitom, Princ Dimitrije i kćerke Princeze Tatjana i Lavinija.

Starešina grane blaženopočivšeg Kraljevića Tomislava je Nj.K.V. Princ Nikola. Starešina grane blaženopočivšeg Kraljevića Andreja je Nj.K.V. Princ Vladimir.

Mlađa linija Kraljevske porodice Karađorđević, koja nema nikakvih naslednih prava, potiče od Karađorđa, a nastavlja se preko njegovog sina Kneza Aleksandra i njegovog sina Kneza Arsena i unuka Kneza Pavla, do praunuka Kneza Aleksandra. Tu liniju danas predstavlja udovica Nj.K.V. Kneza Aleksandra, Kneginja Barbara, njegovi sinovi Kneževi Dimitrije, Mihailo, Sergije, Dušan, njegova kćerka Jelena, kao i njegova sestra Kneginja Jelisaveta (g-đa Manuel Uljoa).

4. Kakve obaveze ima Starešina Doma prema članovima, a kakve članovi prema Starešini?

Starešina Kraljevske porodice Prestolonaslednik Aleksandar, nesporni je autoritet za članove Kraljevske porodice i njihov ukupan status u Kraljevskoj porodici proizilazi iz njegove volje. Starešina Kraljevske porodice Prestolonaslednik Aleksandar je zaštitnik članova porodice, a oni su dužni da poštuju njegov položaj i odluke. Odnosi u Kraljevskoj

porodici regulišu se porodičnim Pravilnikom za članove porodice koji propisuje Monarh. Čast Starešine porodice, čast je čitave Kraljevske porodice, prestola i Krune.

Ogrešenje o čast Starešine Kraljevske porodice ravno je ogrešenju o Kraljevsku porodicu, presto i Krunu. U slučaju težih ogrešenja o čast Kraljevske porodice, Starešina može da donese odluku o suspenziji titule i ranga člana Kraljevske porodice, uključivo i isključenje iz sastava Kraljevske porodice. Takva odluka obavezuje čitavu Kraljevsku porodicu, sve do okončanja procedure predviđene Pravilnikom.

Važnost i primena Pravilnika ne zavise od faktičke vlasti Kralja. Starešina Kraljevske porodice je Prestolonaslednik Aleksandar. On je izvor legitimiteta svih članova porodice. Bez Starešine ne postoji ni Kraljevska porodica, niti njeni članovi mogu imati privilegiju ranga i titule sami po sebi.

5. Ko ima pravo na rang i titulu?

Svaki član Kraljevske porodice može imati titulu i rang. Pod titulom se podrazumeva kvalifikacija “Kraljevsko Visočanstvo” koja po dosadašnjoj praksi pripada svakom članu Kraljevske porodice. Rang je naziv koji odlukom Starešine i odredbama Pravilnika pripada pojedinim članovima Kraljevske porodice, bilo po osnovu rođenja, bilo po osnovu volje Starešine Kraljevske porodice.

Po Pravilniku, svi sinovi Monarha su Prinčevi (ili Kraljevići), a svi ostali članovi Kraljevske porodice, Kneževi i Kneginje. Međutim, kako je poslednja verzija Pravilnika doneta još 1930. godine kada je broj članova Kraljevske porodice bio mnogo manji, postojeća praksa koju primenjuje Kruna nešto je drugačija. Tako se sinovi Starešine oslovljavaju kao Prinčevi, naslednik Krune je Princ-Naslednik (ili Kraljević-Naslednik), a svi pripadnici Starije linije Kraljevske porodice imaju rang Princa ili Princeze. Pripadnici Mlađe linije imaju pravo na rang Kneza i Kneginje.

Ženski potomci članova Kraljevske porodice imaju pravo na titulu i rang po osnovu članstva u Kraljevskoj porodici samo do udaje. Posle toga, praksa je da Starešina Kraljevske porodice odobri ličnu titulu i rang ženskim potomcima Kraljevske porodice, ali bez prava prenosa na supruga ili potomstvo.

6. Da li su srpski i jugoslovenski vladari krunisani?

Praksa je bila različita. Srpski vladari su po pravilu bili miropomazani (izuzetak je Knjaz Milan Obrenović II, koji je bio već teško oboleo kada je stupio na presto), ali je samo Kralj Petar I i krunisan i miropomazan. Kraljevi Aleksandar I i Petar II nisu ni krunisani ni miropomazani.

Čin miropomazanja je Sveta tajna, dok je čin krunisanja ritual. Kraljevski znaci ili regalije, načinjeni su za krunisanje Kralja Petra I 1904. godine i nalaze se u Istorijskom muzeju Srbije u Beogradu. Tu spadaju kraljevska kruna, skiptar, šar i kraljevska porfira (ogrtač postavljen hermelinom).

7. Da li postojanje Namesnika znači da ne postoji Kralj?

Namesnici upravljaju u ime Kralja, a ne umesto Kralja. Privilegije koje poseduje Kraljeva ličnost ne mogu se preneti na Namesnike, kao ni prerogativi Krune. Posebne privilegije Namesnika ni na koji način ne narušavaju niti zamenjuju privilegije Kralja. Shodno tome, postojanje Namesništva ne znači upražnjenost prestola.

8. Da li je Kralj Petar II abdicirao?

Kralj Petar II nije nikada abdicirao. Akt o abdikaciji je formalni čin, koji mora postojati u pismenoj formi i biti propisno posvedočen i overen. Stupanjem na snagu akta o abdikaciji Kralja, po pravilu Prestolonaslednik momentalno preuzima funkciju i vlast Kralja.

9. Postoje li živi direktni potomci drugih nacionalnih vladarskih porodica u Srbiji i Jugoslaviji?

U Srbiji nema direktnih živih potomaka drugih nacionalnih Kraljevskih porodica. Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar po višestrukoj liniji indirektno vuče poreklo od prednemanjićkih srpskih župana, kao i od ranih Nemanjića (od Stefana Nemanje do Kralja Dragutina) i ranih bosanskih Kotromanića.

Crnogorski vladarski rod Petrovića – Njegoša ima direktno potomstvo u ličnosti Princa Nikole Petrovića – Njegoša i njegovoj deci, Princu Borisu i Princezi Altinaj, a po ženskoj liniji u postojećim generacijama Karađorđevića.

10. Šta su savetodavna tela Krune?

Po Osnivačkom aktu od 15. februara 1992. godine, savetodavna tela Krune su: Krunsko veće, Krunski savet i Krunski kabinet (osnovan kasnije). Krunsko veće je uže telo sa najviše deset članova (ne računajući članove Kraljevske porodice) koji se imenuju od strane Krune na neodređeno vreme. Krunsko veće se bavi dnevnim poslovima Krune.

Krunski savet je šire telo sa najviše 30 članova, koje Kruna imenuje sa doživotnim mandatom. Ovo se telo bavi strateškim pitanjima od najvećeg značaja za sudbinu naroda, države i Krune. Članove Saveta Kruna imenuje sa liste kandidata koju predlaže sam Savet. Kruna može, po potrebi, izvršiti imenovanje in pectore, što znači da je imenovanje izvršeno u diskreciji i za njega znaju samo Kruna i lice koje je imenovano na takav način. U izuzetnom

slučaju, Kruna može sazvati zajedničku sednicu svih savetodavnih tela koja se tada transformišu u Krunski sabor.

Savetodavnim telima Krune predsedava Kruna, koja za poslove koordiniranja imenuje Kancelara, ili poslove Kancelara delegira nekom od članova Krunskog veća. Krunu otelotvoruje Starešina Kraljevske porodice.

Članovi Krunskog veća su Nj.K.V. Princ Petar, Nj.K.V. Princ Naslednik Filip, Nj.K.V. Princ Aleksandar, Dragomir Acović, Branko Terzić i Dušan Babac.

Članovi Krunskog saveta su prof. dr Aleksandar Simić, akademik g. Matija Bećković, g. Dušan Kovačević, g. Predrag Marković, prof. dr Nikola Moravčević,dr Milan Parivodić, prof Čedomir Antić, prof. dr Bogoljub Šijaković, g. Emir Kusturica, Prof. dr Slobodan Marković, g. Darko Spasić, g. Vladan Živulović, prof dr Kosta Čavoški, g. Vladan Vukosavljević, g. Zoran Živanović, prof. Bojan Sudić, dr Marko Bumbaširević, g. Milosav Tešić, g. Mirko Petrović i dr Nenad Zlatarić.

Članovi Krunskog kabineta su g. Vladimir Gajić i g. Dragoslav Micić.

11. Da li je posle 1970. Kruna dodeljivala bilo kakve titule?

Ne. Posle smrti blaženopočivšeg Kralja Petra II nijedna titula nije bila dodeljena bilo kome. Samo su tri sina (Princ Petar, Princ Filip i Princ Aleksandar) Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra rođeni sa titulama. Štaviše, Kruna je prihvatila da ženski članovi Kraljevske porodice koji su rođeni sa titulama Princeza mogu da nastave da koriste svoje titule čak i posle sklapanja braka, a takođe i u slučaju razvoda braka. Ova počast je lične prirode i ne može biti preneta ni na njihove supruge, niti na njihovo potomstvo.

Pošto je Kruna jedini izvor svih počasti Kraljevske porodice, nijedna titula niti rang nemaju valjanost ukoliko nisu odobreni od strane Starešine Kraljevske porodice.

12. Da li je moguće izneti ili otuđiti bilo koje predmete iz Dvorova na Kraljevskom imanju na Dedinju?

Svi predmeti iz Dvorova na Kraljevskom imanju na Dedinju potpuno su zaštićeni postojećim zakonima i ne mogu biti izneti bez saglasnosti između Vlade Srbije i Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra.

Pre nego što se Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar uselio u kuću svojih predaka, napravljen je potpun inventar Dvorova i potpisan od opunomoćenih predstavnika Savezne Vlade i Krune. Svi predmeti su snimljeni video kamerom i fotografisani, a sva evidencija

dostavljena u tri primerka (1) Saveznoj Vladi, (2) Kruni i (3) nacionalnoj instituciji najvišeg renomea.

13. Da li će umetnički predmeti iz Kraljevskih Dvorova na Dedinjskom Kompleksu biti restaurirani?

Projekat restauracije i konzervacije priprema se u tesnoj saradnji sa Ministarstvom kulture Republike Srbije, Narodnim muzejom, Narodnom bibliotekom i Muzejom primenjenih umetnosti i biće sproveden na način i u obliku koji predlože ove nacionalne ustanove najvišeg autoriteta i najvećeg ugleda.

14. Zašto je grob bivše Titove ljubavnice još uvek na Kraljevskom imanju?

Gospođica Davorjanka Paunović (1921-1946) je sahranjena u blizini Belog Dvora 1946. godine. Njena sudbina bila je tragična, a Kruna na nju gleda kao na svedočanstvo davno prošlih vremena i ukoliko njena porodica ne zatraži da se njeni posmrtni ostaci premeste na drugo mesto, ostaće tu gde su.

15. Ko je izgradio Kraljevske Dvorove na Dedinju?

Kraljevski Dvor na Dedinju izgradio je Nj.V. Kralj Aleksandar I, deda Nj.K.V. Prestolonaslednika Aleksandra. Služio je kao porodična kuća, a Kraljevski par, zajedno sa svojim najstarijim sinom (budućim kraljem Petrom II) preselio se u njega iz Novog Dvora u Beogradu, koji je do tada služio kao privatna rezidencija Kralja. Nj.V. Kralj Aleksandar je 1933. godine dekretom odredio da Novi Dvor u Beogradu (trenutno korišćen kao zvanična rezidencija predsednika Srbije) u buduće služi kao Narodni muzej, a Dvor je preuređen u skladu sa tim.

Nj.V. Kralj Aleksandar I je 1934. godine započeo izgradnju novog zdanja koje će kasnije nositi naziv Beli Dvor, čija je namena bila da služi kao privatna rezidencija za njegova tri sina, Prestolonaslednika Petra, Princa Tomislava i Princa Andreju. Izgradnja je nastavljena nakon atentata na Kralja Aleksandra I u Marseju i dovršena 1936. godine.

Po završetku izgradnje, Beli Dvor je od 1936. do 1941. privremeno dat na korišćenje Nj.K.V. Knezu Pavlu kao prvom među tri Namesnika u Kraljevini, a do punoletstva Nj.V. Kralja Petra II. Novi beogradski Dvor, koji je u to vreme već bio dom Narodnog muzeja, dobio je 1936. novo ime, Muzej Kneza Pavla.

16. Kakav je imovinski status Kraljevskih Dvorova na Dedinju?

Imovinski status Kraljevskog Dvora i Belog Dvora u Beogradu (Dedinje) je sledeći. Nakon smrti Njegovog Visočanstva Kralja Aleksandra I i tokom Namesništva Nj.K.V. Kneza Pavla,

dr Radenka Stankovića i dr Ive Perovića, Okružni sud Grada Beograda koji je bio nadležan za ostavinsku raspravu iza blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I, izdao je 27. oktobra 1938. godine rešenje broj O.428/34, kojim se određuje ukupna nepokretna i pokretna imovina Kralja Aleksandra I, opisana detaljno u gore pomenutom rešenju beogradskog Okružnog suda.

Rešenje navodi u tačkama 1-7 svu nepokretnu imovinu na Dedinju, navodeći brojeve parcela iz zemljišnih knjiga, uključujući Dvor sa okolnim zemljištem i šumom, kao i zgradu Belog Dvora sa pratećim objektima. Gore pomenutim rešenjem Okružnog suda Grada Beograda proglašeni su za naslednike celokupne privatne nepokretne i pokretne imovine blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I Ujedinitelja njegovi maloletni sinovi Nj.V. Kralj Petar II, Nj.K.V. Princ Tomislav i Nj.K.V. Princ Andrej u jednakim delovima.

Ovo rešenje postalo je pravosnažno 4. marta 1939. godine. Sva ova imovina, kao i ostala imovina Kraljevske porodice konfiskovana je na osnovu dekreta Predsedništva prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije pov. br. 1433 od 2. avgusta 1947. godine, koji u tački 6, član A, navodi da su ”Dvor na Dedinju i Beli Dvor registrovani u zemljišnim knjigama Grada Beograda br. 7 na ime Petra, Tomislava i Andreja Karađorđevića, izvodi iz zemljišnih knjiga br. 82, 86 i 89 za 9 parcela”. Gore navedeni dekret stavljen je van snage Zakonom o stavljanju van snage dekreta o konfiskaciji imovine i oduzimanju državljanstva porodici Karađorđević iz 2001. godine. Ovaj zakon odredio je da će uslovi za povraćaj konfiskovane imovine biti određeni posebnim zakonom. Ovakvo stanje ostalo je nepromenjeno do danas.

17. Šta je istina o pripadništvu pojedinih članova Kraljevskog Doma tajnim društvima?

Teško je reći jesu li i koji su od brojnih članova Kraljevske porodice sadašnji (ili bivši) pripadnici nekog od stotina tajnih udruženja. U duhu porodičnih pravila, svako takvo članstvo podleže sankcijama Starešine Kraljevske porodice, ali nikakav sličan zahtev nikad nije primljen niti odobren.

Budući da se ovo pitanje i kontraverze obično odnose na masonsku organizaciju i Red Solomonovog hrama, važno je znati da Nj.K.V. Prestolonaslednik Aleksandar nije, niti je ikada bio član bilo koje masonske lože, kao ni bilo koje od brojnih organizacija i sekti koje se proklamuju kao naslednici istorijskog Reda Solomonovog hrama.